

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXV. évfolyam

12. szám

Komárom, 2014. december

Ára 35 cent

VÁRAKOZÁS A TALÁLKOZÁSRA

„Várom az Urat, várja a lelkem, és bízom ígéréteiben. Lelkem várja az Urat, jobban, mint az örök a reggelt, mint az örök a reggelt” (Zsolt 130,5–6). A hívő ember imádságaiban gyakran kiált így: Uram! Hívlak téged, siess! Advent alkalmával különösen aktuális elgondolkozni a várakozásról és a találkozásról.

Mit is jelent várni? Bizony, lelki feszültséget. Izgalmat és készülődést. Azt, hogy türelmetlenül várok, mert fontos számomra ez a találkozás. Testet-lelket megmozgat ez a várakozás. Hitet és reménységet jelent, hiszen az igazi hit mindig a beteljesülés várása, mégpedig élettéljes és aktív várakozás. Boldog, aki tud várakozni sóvárgó szívvel az élet Urára, akinek a lelke napról napra megújul a találkozás boldog hite által. „Várom az Urat.” Hisz a Vele való találkozásban és készül is a találkozásra. Advent ünnepi hangulata tehát ez a találkozás utáni vágy: Szeretlek Uram, siess énhozzám!

A találkozás pedig be fog következni! Akár virrasztó vagy, akár alvó... Bizonyos, hogy az Úr megérkezik! Akkor szétválnak az igaz és a hamis, a szeretet és a képmutatás, a múlandó és az örökkévaló. Azért az advent nem csak a karácsonyra való készülődés ideje, hanem mindig jelen van benne a földi dátum nélküli nagy találkozás váradalma.

Meg kell látnunk, hogy a várakozás és a találkozás egységet alkotnak. „Nem keresnélek, ha te már nem találtál volna meg” – mondja Augusztinus.

„Lelkem várja az Urat, jobban, mint az örök a reggelt.” Honnan a zsolttárosban ez a sürgető türelmetlenség? Várja-e a napfelkeltét az, aki még soha nem látta? Nem. Ezért az ilyen várakozás mögött, mint amilyen a zsolttárosé, már beteljesült találkozás van. És a találkozás még hevesebb várakozáshoz fog vezetni. Közelebb és közelebb akarnak jutni az Úrhoz.

Ez egy értelmet ígöző nagy titok, hogy a várakozás találkozásból támad és még bensőségesebb találkozás után vágyakozik. És hol a vége? Ahová a szemünk nem lát és értelmünk nem hatol. De a kiáltásunk elhallatszik: Uram, hívlak Téged, siess énhozzám, figyelmezz szavamra! A válasz pedig e szavakra, imánkra: karácsony. Hogy már itt – homályosan ugyan –, de megláthassuk az Úr Jézust, teljes fényességben pedig majd egykor odafenn. „Várom az Urat, várja a lelkem, és bízom ígéréteiben.”
Nagy Márta

*Áldásokban gazdag karácsonyi
ünnepeket kívánunk
minden kedves Olvasónknak
és Munkatársunknak,
A szerkesztőség*

Átadták a Pálóczi Czinke István-díjat

Rimaszombatban volt a cikluszáró Zsinat

„Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened, az Úr, már negyven esztendeje a pusztában, hogy megsanyargatva és próbára téve téged, megtudja, mi van a szívedben: megtartod-e parancsolatait, vagy sem?” (5Móz 8,2). December 6-án, Rimaszombatban került sor egyházunk Zsinata VIII. ülészakának utolsó, 12. ülésére, melyen egyházunk legfelsőbb szerve lezárt és értékelt egy hatéves időszakot, valamint első ízben Pálóczi Czinke István-díjat adtak át.

A rimaszombati templomban ünnepi istentisztelettel nyílt meg a Zsinat. **Fazekas László** püspök már igehirdetésében jelezte, hogy eljött a visszatekintés és az értékelés ideje. Az 5Móz 8,1–10 versei alapján, s különösen az igeszakasz fent idézett 2. versére utalva elmondta: egy úton lévő egyház hat évről nem lehet úgy szólni, hogy ezt a hat évet ne lássuk az elmúlt évszázad részeként és nem lehet függetleníteni a reformáció 500 évének eseményeitől sem. Beszélt az eredményekről: a misszióról, az egyházkormányzás előrelépéseiről, de nyíltan szólt a problémákról is, amelyek gyökerét abban látja, hogy egyesek a maguk elképzeléseire akarták formálni az egyházat, korlátozva ezzel mások hitének szabadságát. De minden nehézség ellenére kegyelmesen vezetni úton lévő egyházat az Úr az ő országa felé – mondta a püspök.

Sor került a tavaly alapított Pálóczi Czinke István-díj átadására. Az egyházunk Zsinata által alapított elismerést
(Folytatás a 15. oldalon)

Gyüre Lajos

Karácsonyi ének 2014-ben

*Karácsony van újra, karácsonyeste,
s lásd, kicsi Jézus nincs béke a földön,
míg a három bölcs jászladat kereste,
volt fekhelyed ma véres sziklabörtön.*

*Csak benned bízunk eleitől fogva,
te tégy rendet, ott fenn szólj érdekünkben
az Úrnál, s mi lelkünknek szíves fogda,
kitárt karunkra ezüst madár röppen.*

*És ma esdve kérünk, légy hozzánk kegyes,
kopottas, érdes lett a rózsafüzér,
szemünk a sok sírástól már vérekes,
süketek vagyunk, mint obsitos tűzér.*

*Vagy szóltál, s nem hallottuk hívó szavad,
s míg fülünkbe ólmot öntött a sátán,
új utat kerestünk, mint az űzött vad,
és nem vigyáztunk, aludtunk a vártán?*

*Adj hát új jelet zengő citerával,
sípbal-dobbal, cimbalompengéssel,
küldj jelet, mi bizonyosan rád vall,
ami a világ zajában nem vész el.*

*Csak benned bízunk, eleitől fogva,
te tégy rendet, ott fenn szólj érdekünkben
az Úrnál, s mi lelkünknek szíves fogda,
kitárt karunkra ezüst madár röppen.*

Közöd?!

„Gyermekeim, ne szóval szeressünk, ne is nyelvel, hanem cselekedettel és valószínűsággal” (1Jn 3,18).

Mikor kicsi voltam, a faluban, ahol élünk, mindenki ismert mindenkit. Még egy követ sem lehetett eldobni úgy, hogy rá ne szóltak volna az emberre. Sőt, ha rosszat tettünk, pl. kidobtuk valaki ablakát, a sértett simán lekevert egy jókora pofont, s az élet folytatódott tovább. Nem lehetett sokáig titkolni semmit. Manapság azt mondanák, nem voltak betartva a személyiségi jogaink.

Mégis nagyon jól éreztem magam ott, nyugodtan kószálhattam a többiekkel, ahol csak akartam, azt csinálhattam, amit akartam, ha nem tettem rosszat, nem kellett félnem senkitől. Olyan biztonságban érezte magát mindenki, hogy nem zártuk be a kapukat, ajtókat, vagy ha mégis, ott volt az ajtó mellett a kulcs egy szögre akasztva, hogy aki be akar menni, nyugodtan bemehessen. Mégsem loptak el

semmit, nem kellett félni a kitergetett ruhát, sírokra kitett virágot. Ugyanis, amint megpróbálta valaki huncutságból, vagy haszonszerzésből eltulajdonítani a másét, azonnal kiderült a dolog és (bár nem tudtuk pontosan, mit fed az a szó, hogy becsület) tudtunk a máséra is vigyázni. Ha két-három gyerek összeverekedett, szétválasztottuk őket, igazságot tettünk közöttük, sőt, az „árulkodástól” sem riadtunk vissza...

Mennyire más a helyzet manapság! Szinte minden nap hallok olyan hírt, hogy halálra vertek valakit, hogy gyerekek terrorizálják egymást az iskolákban úgy, hogy a többiek tudnak róla, de nem avatkoznak a dologba.

Ennyire megváltozott a világ? Miért hagyjuk? Tényleg semmi közünk a másikhoz – a felebaráthoz? Valóban okosabb, ha nem avatkozunk a más dolgába? Valóban hagyni kell, hogy megalázzanak másokat az „erősek”?

Szerintem Isten mást vár el tőlünk. Felelősek vagyunk a testvérért, szomszédért, osztálytársért! Nem szabad hagy-

Az ÚR színe előtt

Kedves Atyám, add nekünk a december sokféle ajándékához a reménységet, a bizakodást, s add a téli fagyban a szeretet melegét. Adj a felnőttkorhoz ujjongó gyermekszívet. Segíts meg, hogy e nehéz év utolsó hónapjában tudjunk a karácsonyi gyermekhez záródni, hogy tudjuk letenni gondjainkat, bűnbánatunkat és mindenekfelett szeretetünket a betlehemi gyermek jászola előtt. Imádkozunk, jó Atyám, a mai heródesek szívváltozásáért, add, hogy gyűlöletük ne érjen utol senkit sem a te gyermekeid közül. Hadd érezze meg mindenki, Atyánk, hogy a te szeretetedből mindenkinek jut, hogy meg lehet melegedni tőle, hogy el lehet felejteni a bántásokat és erőt lehet meríteni belőle szeretetlen világunk elhordozásához. Tisztaságod fehér hava lepje be azokat a lábnyomokat, melyek gyűlölettel közelednek felénk, s takarja be sok szégyellni valóinkat. Add, hogy az őszinte bűnbánat és megbocsátás szép szava eloszlassa szégyellni valóinkat, hogy mire elolvad a hó, a te földed, a mi földünk tiszta legyen, s áldás fakadjon rajta mindenütt. Köszönjük, Atyánk, az év minden hónapját. Köszönjük jelenlétedet e múlt őszentű minden napján, mely számunkra gondjainkban kiapadhatatlan erőforrás volt és marad. Áldások Istene, kinek sohasem fogyatkozik el irgalmassága, tied a dicséret és a dicsőség mindörökké. **Ámen.**

Csiha Kálmáné

nunk, hogy bántsanak másokat a szemünk láttára! Nem igaz, hogy az Úr azt a fajta „békességet” szereti, aminek leple alá gyávaságunkat rejtjük. Van közünk egymáshoz!

Egy Bruno Ferrero kötetben olvastam a mesét a szentről és az egérről: *Egy híres remete egy sötét barlangban éldegélt. Egész nap imádkozott és elmélkedett, dicsőítette Istent. Egy szép napon, mikor imádságba mélyedt, a sötétből előugrott egy kis egérke és szorgalmasan rágcálni kezdte a remete saruját. Az mérgesen rárivallt:*

– *Miért zavarsz imádság közben!*

– *Éhes vagyok!*

– *Hordd el magad, te korcs egér! Hogy mersz zavarni, mikor teljesen Isten közelében vagyok?!*

– *Hogy lehetsz Isten közelében, ha még velem sem tudsz kijönni?!*

„Ha valaki azt mondja: »Szeretem Istent«, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát” (1Jn 4,20).

Somogyi Laura

„Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok”

Történt pedig azokban a napokban, hogy egy piros Wartburg típusú személygépkocsi haladt éppen a főúton. A táj szomorkásan és kócosan nézett be az autóból. Minden barna volt és szürke. Csak a talaj menti fagy adott némi sebtében elkészített ünnepi csillogást a településnek. Nem volt még este, de az utat szegélyező lámpák mintha szemérmesen ködbe burkolóztak volna, erőtlenül, szinte csak a maguk számára világítottak. *Felment az autó is, azzal a négy-öt többivel együtt a főúton, majd a település végén balra fordult, a templom felé.*

A család kiszállt az autóból. Örömmel nyugtázták, hogy ma különösen sokan vannak. *És történt, hogy amíg ott voltak, a bejáratnál jókedvű tumultus alakult. Kedves köszöntések hangoztak el, a szemek ismeretlen, máskor nem látható derűs pislantással egymásra mosolyogtak, a férfiak tenyere erős kézfogásra szorult össze. Csak a gyermekeken és a legátuson látszott némi izgatottság. Előbbiek már rongyosra gyúrták a kezükben levő papírt és a rajta levő verset. Utóbbi állítólag ötödéves volt, mégis érződött rajta egy kis bizonytalanság. Őt alaposan szemügyre vették. Szemüveges volt és szakállas. Komáromból jött.*

Végül a család is belépett a templomba, megszokott helyüket nem találták üresen, szinte *nem volt számukra hely.* Az énekeket a tiszteletes úr jelentette be. *„Úrnak szolgálai mindnyájan, / Áldjátok az Urat vígan, / Kik az ő házában éjjel / Vigyázzán vagytok hűséggel.”*

Hazafelé tartva beszállt még valaki melléjük a templomból. Ritka, sőt csodálatos, de éppen születésnapja volt. Kérve kérték, és Ő beült hozzájuk. A megilletődött rövid hallgatást a nagymama szavai törték meg. Az ő kiváltsága volt, hogy először szólhasson. A gyermekségétől templomos életet élő gyülekezeti tag bölcsességével idézte fel a prédikációt, aztán a sokat tapasztalt ember jóhiszeműségével elemezte a legátust. *Kerülő úton tértek haza, mert a vendéggel együtt a megengedettnél már jóval többen voltak a járműben. Nehogy valami ellenőrzésbe belefussanak ilyenkor. Sose lehet tudni. Az autó óvatosan, mégis gyorsan haladt a szabad ég alatt.*

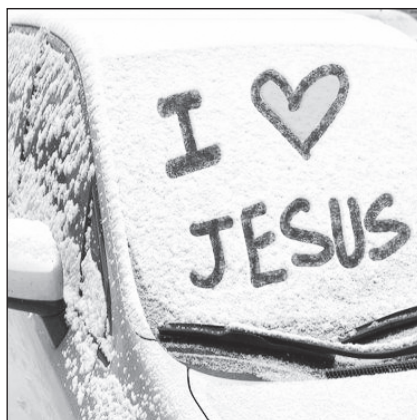
Otthon minden a megszokott rendjén ment. Előbb a közös vacsora, utána az ajándékok – bár a gyermekek ezen az éven is kísérletet tettek a sorrend megcserélésére. A család két dicséretet énekelt az Énekeskönyvből, kicsit a vendégnek is. Majd felidéztek születésének történetét. A

legtöbbet Lukács beszélt, a legkíváncsibb fiú. Aztán valahogy mintha mindannyian gyermekké váltak volna. A kicsik önfelédten játszottak – mindennel egyszerre. A nagyok pedig *örvendeztek* a gyermekeken. Szép volt minden szó és tett, minden gondolat és minden érzés. Különös ezt így lejegyezni, de igaz: *körülragyogta őket az Úr dicsősége.*

Rövidesen a vendég a másnapi viszontlátás reményében elköszönt. A család együtt maradt. Az öregek éjfél körül, a gyermekek jóval éjfél után tértek nyugovóra. A házra súlyos csend terpszkedett. Talán *nagy félelem vett erőt rajta*, ezért húzódtott odújába a szél, és aludni tért ő is.

A reggel késésben volt. Először az öregek motoztak lent a földszinten. A gyermekek még nyugodt mozdulatlanságban szuszogtak ágyukban. Volt valami kimondhatatlan a levegőben. Olyan, mintha sugárzás lett volna. Az édesanya nyitotta rájuk az ajtót: Kedveseim, *hirdetek nektek nagy örömet.* Nézzetek csak ki az ablakon!

Úgy tűnik, az éjjel *mennyei seregek sokasága jelent meg.* Mindent, de mindent hó borított! A gyermekek máskor hangos

üdvrivalgásban törtek ki a havazás hírének hallatán. Most nem. Csak álltak az ablakon kifelé bámulva, és engedték, hogy a szent sugárzás átjárja őket. Fáziskéséssel vették észre, hogy a szüleik is ott vannak mögöttük.

Ameddig a szem ellátott, mindent Isten kegyelmének tiszta lepedője takart. A szomorkás és kócos udvarból semmi sem látszott. Még a földön fekvő kopott bicikli is eltűnt, mintha nem is felejtették volna kint. A táj kedvesen egyszínű volt. Tiszta fehér. Nem pedig sárosan és maszatosan barna meg szürke. A fagy kétes értékű csillogása helyett igazi ünneplőbe öltözött a természet. A lámpák neonos erőtlen fényére sem volt szükség. A lenyűgöző mozdulatlanságból csak a nagy-

papa alakja vált ki. A piros Wartburgot takarította éppen. Tegnap elfelejtett vele beállni a garázsba.

Aztán a hangja hallatszott, már a házon belülről. Felkiáltott az emeletre: Mi megyünk, aztán visszajövök értetek. Jó? Miután elmentek, az édesapa szólalt meg: Szedelőzködünk gyorsan, és *menjünk el mi is!* Késésben vagyunk, az úrvacsora miatt hamarabb kezdődik az istentisztelet. Miután a nagypapa visszatért, *elmentek tehát sietve* ők is.

Hazafelé aztán a nagyszülőktől külön, a gyerekek kérésére gyalogosan jöttek. Csak a hó ropogott a talpuk alatt, egyébként könnyű csend pihent a tájon. A lekipásztor kezdő fohásza járt az eszükben: *„Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek, moss meg engem, és fehérebb leszek, mint a hó.”* A család *megőrizte és forgatta szívében* a zsoltáros imádságot. Az út lassan fogyott el előlük. *Visszatértek, dicsőítve és magasztalva az Istent.* Mert eljött, és ők is találkozhattak Fiával – a születésnapossal.

Langschadl István

Gyémántos táj

Apró harmatcseppek,
Mint gyémántékek, ra-
gyogtak gyöngye hálókön
A reggelben,
Ki fürdött napfényben,
Szélben és évben,
S szunnyadt fagyos téli
éjszakákon.

Tán véletlen műve
A fény, mi körülengi
minden ébredését!
E lány fátyol,
Mi borítja tested,
Körülvesz téged,
Isten alkotta élet, Szépség.

Fogadd el e csodát,
S ne taglald érdemeid
nem létező sorát!
Csupán lásd azt,
Mennyire szeret,
Így adta neked
Legnagyobb Kincsét,
Egyszülött Fiát.

Várdi Ida

Az én tanítóm

Gyermekeimet egy Garam menti kis falucskában töltöttem a harmincas évek elején. A református árvaházban hatvanan voltunk, árvák és elhagyott gyermekek. Engem féléves koromban fogadott be az árvaház, ahol Istennek átadott életű diakonissza testvérek és önfeláldozó életű nevelők vigyázták szeretettel lelki életünket és nevelték istenfélelemre.

Az egyszerű árvaházi ruha és a szerény körülmények miatt előfordult, hogy reménytelenül gondoltunk jövőnkre, és csak az esti mesékben csillant meg olykor-olykor a jövő reménysugara: mi leszek, ha nagy leszek? Bár a diakonissza testvérek Isten gondoskodó szeretetében bibliai történetek felolvasásával erősítették hitünket, a gyermekszív időnként mégis az igaznak tűnő meséket fogadta be.

A legszebb meséket Ede barátunk mondta, aki maga is innen volt még a tizenegyedik életévén. „Zenész leszek, világhírű művész – kezdte meséjét –, s azt akarom, hogy az egész világ csodálja tehetségemet.” Gondolatait oly izgalmas mesékbe öntötte, hogy mi átszellemlülve hallgattuk, csodáltuk nagyságát, s nap mint nap álomba szenderültünk.

A mese naponként folytatódott, hétről hétre újabb és újabb kalandokkal bővülve, s mi izgalommal vártuk, mi lesz Ede életútjának következő állomása. Gondolatban már országhatáron túl jártunk, kísértük őt a világ körüli dicsőség útján, csodáltuk a naggyá nőtt tehetséget, az igazi művészt, s nem tudtunk kiszakadni büvököréből. Vakon hittünk meséiben, azt gondoltuk, ilyen egyszerű az élet. Akkor még én is úgy fogalmaztam meg titkon tervemet: egyszer én is művész leszek, igazi művész, mert azok nagyon sok embert tudnak szórakoztatni, számukra élményt nyújtani. De, hogy milyen művész szeretnék lenni, még megfogalmazni nem tudtam. Nyolcéves voltam.

Egy tragikus esemény érlelte meg elhatározásomat. Az elemi iskola második osztályába jártam. A kis falucska egyetlen iskolájában harmincan voltunk a nyolc osztályban. Egy ember tanított bennünket, aki igazi tanító volt, néptanító. Nemcsak a betűvetést tanultam meg tőle, hanem azt is, hogyan kell igazán szeretni azt, akinek szüksége van a szeretetre.

Emlékszem történeteire, amit életéről mondott el. Szülei nincstelen zsellérek voltak, akik a föld urának kegyéből tettek életüket. Legjobban az ragadott meg, amit könnyes szemmel mesélt: évekig hordta kenyér nélküli tarisznyáját, amelyben csak a palatábla, meg egy palavesszőcske árválkodott szerényen. De kitartó munkával, tandíjmentességgel, sok-sok verejtéssel mégis elérte célját: tanító lett. Ezt én nagyon jól megjegyeztem.

Tiszteltem, nemcsak azért, mert sokszor megosztotta velem kenyerét, hanem éreztem szeretetét akkor is, amikor megsimogatta bozontos fejemet. A harminc között is eljutott figyelme hozzám, a legsoványabbhoz. Nemcsak tiszteltem, de szerettem is őt, csak akkor még nem tudtam megfogalmazni azt, ami később megérlelődött bennem, hogy én is ilyen ember szeretnék lenni mint ő: tanító.

Az 1937-es esztendő tragédiája láncolt hozzá igazán, s pályájához, és tette mindörökké példaképpé. Az elemi iskola harmadik osztályába jártam. Kemény, decemberi hideg volt, s én súlyosan megbetegedtem. Negyvenegy fokos lázzal feküdtem az árvaházban, orvosi

segítségére volt szükségem, de orvos legközelebb csak Léván volt, az árvaháztól tizenöt kilométerre.

Tanítóm éppen az árvaházban tartózkodott, és tudomást szerzett betegségről. Gondolkodás nélkül vállalta, hogy kerékpáron elvisz az orvoshoz. Meleg takarókba jól bebugyolálva, csakhamar ott ültem kerékpárján. Szorosan maga előtt tartott, és lihegve taposta a pedált hegyen-völgyön át. Rettenetes hideg szél fúj, de én ezt a kendők melegében és az égető lázpirban alig érezhettem.

Az egyik hatalmas lejtőn a felerősödött szél hirtelen lekapta tanítóm fejéről a kalapot. Körös-körül sűrű sötét erdő

volt. Vissza nem mehetett érte, hol is kereste volna a nagy sötétségben, és tudta azt is, hogy minden elmulasztott percért kár, nincs vesztegetni való ideje. Még erőteljesebben kezdett hajtani, hogy minél előbb célba érjünk. Jól megizgadt, de időben megérkeztünk az orvoshoz, aki azonnal kórházba utalt. Arra már nem emlékszem, mit mondott tanítóm búcsúzáskor, csak éreztem izzadt arcának és szíve szeretetének forróságát. Vissza nélkülem indult még azon az éjjelen, újra csak kalap nélkül.

Két hétig voltam a kórházban, s reménykedve vártam, hogy újra az én tanítóm jön értem és hazavisz. Ő azonban már nem jöhetett, mert agyhártyagyulladásal súlyos betegen feküdt.

Hazaérkezésem után meglátogattam, már súlyos óráit élte, de még megismert. Magához szorított, és csak ennyit mondott: „Örülök, hogy meggyógyultál, tanulj szorgalmasan, és légy helyettem tanító!” Ez a mondat határozta meg véglegesen életutamat.

Nemsokára bekövetkezett a tragédia: meghalt az én kedves tanítóm, az első és igazi, aki nekem apám is volt, mindenem, jótevőm, megmentőm. Mindenkit megdöbbentett a hír, gyászolta őt az egész falu, de legjobban én, aki talán csak egyedül tudtam, hogy miattam lett súlyos beteg. Az ő koporsója volt az első, amelynél öntudatlanul, összetörten álltam. Úgy éreztem, hogy vele mindenem elveszett, az életem értelme is.

Az évek múltak. Elvégeztem az elemi iskola öt osztályát Kiskoszmályon, majd a polgári iskola négy osztályát Komáromban, az ötéves tanítóképzőt Pápán, majd Szegeden Isten kegyelméből középiskolai matematika-fizika szakos diplomát kaptam. Isten gyermekeként rádöbbenem arra, hogy azt a nagy feladatot, amelyet pedagógusi diplomámmal kaptam, egymagamban sohasem fogom tudni kelő szeretettel végezni. Csak akkor, ha a 98. halleluja 4. verse érvényesül életemben: „Jézussal élve, alázatosan, / Megtelni Lélekkel folytonosan, / Mint ki a Bárány képét viseli, / Egyszerű eszköz, mely szolgál neki.”

Vezérelvemül választottam: „Vigyázz a szolgálatra, melyre vállalkoztál az Úrban, hogy azt betöltsed” (Kol 4,17). Így indultam el fél évszázados nevelői pályámon az Ő vezetésével.

Szenczi László

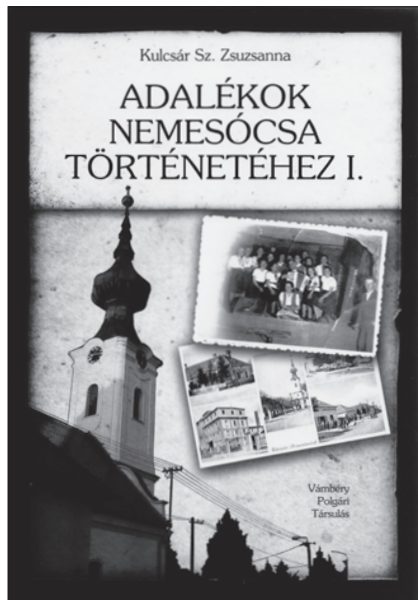
Hiánypótló, értékes kiadvány jelent meg Nemesócsáról. Kulcsár Sz. Zsuzsanna munkája valóban számos adalékot tartalmaz mind a település, mind a nemesócsai református gyülekezet történetét illetően.

A november 9-én bemutatott monográfia a csallóközi magyar település története mellett kitér a vidék leírására, növényvilágának, állatvilágának, sőt éghajlati és geológiai sajátosságainak ismertetésére is. Aki kézbe veszi a szép küllemű és áttekinthetően rendezett könyvet, sok adatot, fényképet és eredeti okmányt is láthat a pontosan megszerkesztett szövegben. Olykor történelmet, olykor egyháztörténetet, olykor szociográfiát olvas az érdeklődő. Hiszen az „adalékok” sorában olyan témákat is találunk, mint például a lakosság összetételének történeti alakulását, településszerkezetet, Nemesócsa nyelvi és nyelvjárási sajátosságait, vagy építéssel a település történelmi birtokviszonyait.

A szerző külön fejezetben emlékezik meg Nemesócsa és a nemesócsaiak szerepvállalásáról az 1848–49-es szabad-

Adalékok Nemesócsa történetéhez I.

ságharcban, és ugyancsak külön fejezetben olvashatunk a település iskola-történetéről.

A vallási felekezetek feldolgozása során a nagy múltú református egyház történetére is kitér a szerző. Nemcsak megemlíti, hanem gazdag forrásanyagból merítve, ismerteti és értékeli is a refor-

mátus gyülekezet történetének jelentős időszakait, s az itt szolgáló lelképásztorokról is ismertetést ad. A régmúltból (a XVII–XVIII. század fordulója) külön foglalkozik Valesius Antal Jánossal, a közelmúltból (a XX. század első fele) pedig Gyalóky László esperes-lelkész időszakával. A kötetben feldolgozásra került számos olyan egyházi forrás is, amely eddig feldolgozatlan értéként szunnyadt a nemesócsai gyülekezet leltárában.

A monográfiát – amelynek megjelenését a Szlovák Köztársaság Kormányhivatala is támogatta – Csanda Gábor szerkesztette, s a Lilium Aurum gondozásában, a dunaszerdahelyi Vámbéry Polgári Társulás adta ki.

A szerző sokéves és alapos kutató- és rendszerező munkája meghozta gyümölcsét. Annyi információ gyűlt össze, hogy nem fért bele egyetlen kötetbe, így a gazdag szerzői munka kiadásának folytatása várható. A monográfia második kötete – reménység szerint – 2015-ben jelenik meg.

–sa–

(Vámbéry Polgári Társulás, Dunaszerdahely 2014)

Csallóközi és mátyusföldi prédikációk

A komáromi egyházmegye területén szolgálatot végző lelképásztorok egy-egy igehirdetését tartalmazza a **Pólya Katalin** által szerkesztett kötet.

Érdekes és követendő az ötlet. (Híreink szerint van is folytatás, hiszen a pozsonyi egyházmegye lelképásztorainak igehirdetés-gyűjteménye már a nyomdában van.)

Negyvenhárom prédikációt tartalmaz a könyv, s mindegyik magán hordozza szerzőjének lelkiségét és sajátos stílusát. Jó lehetőség a nap végeztével (vagy

épp a kezdetén) kézbe venni és elmélyülni a lelki tápláléknak szánt igehirdetéseket.

A küllemében is igényes kötet akár karácsonyi ajándéknak is megfelel, hiszen nemcsak kenyérrel él az ember... A külsínt emeli a győri Mátyás Lajos nyugalmazott esperesnek a komáromi egyházmegye templomairól készített akvarellképei. A belbecs pedig remélhetőleg minden olvasónak személyre szabott lesz.

Fazekas László püspök gondolataival indul a könyv, aki többek között a következőket fogalmazta meg: „Biztos vagyok abban, hogy más a szószerző, élőszóval elmondott igehirdetés és más ugyanez az igehirdetés leírva. Lehet, hogy amaz élőbb, nagyobb hatású, de lejegyezve, papírra vetve sorról sorra kidolgozva is bizonyosága annak, hogy a gyülekezetekben szolgáló lelképásztorok hittel fel is vállalják azt, amit elmondanak, amit olvashatnak az utánunk jövő nemzedéknek is”.

–kdl–

(Komáromi Református Egyházmegye – Selye János Egyetem Református Teológiai Kara – Calvin J. Teológiai Akadémia, Komárom 2014)

Feladvány

Mit jelent a szó, monográfia?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **január 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

Az októberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint Ádámnak és Évának Kain, Ábel és Sét voltak a gyermekei.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Kosztrej Adrian** (Nagykapos), **özv. Kovács Lajosné** (Nagysalló) és **özv. Szaniszló Piroška** (Serke).

Mindhárman Reiner Strunk *Krisztus követése* című könyvét kapják ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

„Tudom, sok a gond és a baj,/ és sokszor nagyon sok a bánat./ Mégis, mégis szeressétek,/ szeressétek e drága házat:/ szeressétek a templomot” – kéri versében Csiha Kálmán.

Mintegy ezer éve, hogy István királyunk törvényeiben elrendelte a templomok építését: minden tíz falunak legyen egy temploma! Olyan gyülekezeti helye, ahol Isten igéjén keresztül szól híveihez. És az Ő segítségével, őseink szorgos munkával fel is építették templomaikat. Ezekről írhatta Csanádi Imre: *„Nádfödéses pajta, sár-alkotmány lehetett,/ mégis szentegyháznak ékesen nevezetett;/ áldott áhitatra/ magába foglalta/ a kis gyülekezetet./ Mégis megtartódat benne becsüld, magyarság,/ ország lappangott itt, mikor nem vala ország:/ ő árváit Isten/ vezérelvén hitben,/ lett Bástyá és Bátor-ság.”* Mert a Szentháromság Istenének szavára, vezérlésére, az evangélium hirdetésére és meghallgatására elődeinknek is nagy szükségük volt: *„A hit tehát hallásból van, a hallás pedig a Krisztus beszéde által”* (Róma 10,17). Jézus mondja: *„A lélek az, aki életre kelt, a test nem használ semmit: azok a beszédek, amelyeket én mondtam nektek: lélek és élet”* (Jn 6,63).

Mai templomaink már nem pajtaszerűek. Többségük a II. József által kiadott türelmi rendelet után épült. Ez a rendelet tette lehetővé a szabad vallásgyakorlást. És az ez időtájt elárvult, szinte halálra ítélt református gyülekezetek feléledtek. Csodálatos gyorsasággal, igyekezettel, a régóta óhajtott lehetőséggel élve pár év alatt megépítették a (még torony nélküli) templomaikat szerte a Kárpát-medencében. Vallották: *„Erős torony az Úr neve, oda fut az igaz, és védelmet talál”* (Péld 18,10). Szerették és megtöltötték templomaikat az istentiszteleteken.

Az uralkodó katolikus Habsburg hatalom később megengedte a tornyok építését is. S az égbe nyúló, mennybe mutató magas templomtornyok, kiemelkedve környezetükből, már messziről láthatók voltak. Ma is így mutatják, hol bújik meg egy-egy település, él testvéri gyülekezet; sőt, a településen belül is segítik a tájékozódást. A hozzájuk simuló templomfalak és templombelsőik puritánságuk, egyszerűségük ellenére mindenütt egyediek, fenségesek; szemet, szívet gyönyörködtetők, igazi építészeti remekművek.

Ugye, örülünk templomainknak, amelyek tanúskodnak az eszes és ügyes kezű mesteremberek istenadta tehetségéről, a hívő építők közös összefogásáról, aka-

„Szeressétek a templomot!”

raterejéről, tűzben, vérben edzett sziklaszilárd töretlen hitéről? Mert a legfontosabb, hogy a templomok, Isten házai, lelki értelemben is gyönyörködtetnek, tájékoztatást, eligazítást, segítséget jelentenek földi életünk dolgaiban és az azon túlira vonatkozóban is. Hiszen a bennük hirdetett ige ma is élő és ható. A teremtő és bűnöket megbocsátó Isten nagy kegyelme, szeretete ma is félelmet űz, óv, tanít, fegyelmez, gyógyít, vigasztal, reményt ad. Luther Márton bizonyágtételre így hangzik: *„Isten erejével a mázsás teher könnyű mint a szalmaszál – nélküle mázsás súly a szalmaszál is.”* Mindez Isten Lelkének hatalmas kisugárzásából fakad. Jó ezt újra és újra megtapasztalni egy-egy templomi istentiszteleten, gyülekezeti összejövetelen. Ezért mondhatjuk, hogy a templom a maga szellemiségével Istennek szentelt drága, Ő általa megáldott hely a gyülekezet számára. Ajándék nekünk, az Ő gyermekeinek, mindenkinek. Élünk-e vele?

A Bibliában igényeinkkel kapcsolatban Jézus eligazítóan mondja: *„De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek”* (Mt 6,33). Isten a Tízparancso-

latban így rendelkezik: *„Emlékezzél meg a nyugalom napjáról, és szenteld meg azt!”* (2Móz 20,8). Annakidején őseinknek is sok és nehéz munkájuk, elfoglaltságuk volt, de az isteni, jézusi tanítást útmutatásként, zsinórmértékként elfogadták életükre nézve. Vasárnaponként felöltötték (olykor egyetlen) ünnepi ruhájukat és nem maradt a helyük üresen a templomban. Bizonyára szerették és

tisztelték Istent, szerették és látogatták templomaikat. A mi legnagyobb ünnepünk középpontjában ma is a vasárnapi ige áll. Túrmezei Erzsébet versében így vall: *„Mint tártkarú édesanyák,/ várnak csendben a templomok,/ nyitott kapuk és padosorok.../ Aki betér, friss levegőt,/ legüdítőbb forrásvizet,/ és új erőt és új szívet,/ Krisztust talál, élő hitet./ S a megszentelt vasárnapok/ mindegyike titkos erő:/ erőtelent felemelő,/ hétköznapot megszentelő,/ Harangszó szól és hívogat/ tetők felett, erdők felett,/ mezők felett, vizetek felett/ Isten keres, Isten szeret.”*

Az Isten által felkínált drága lelki kincsekért elmegyünk-e a templomba? Szívünkben, a harangszóban meghalljuk-e hívó szavát? Huszonöt éve már tájainkon is újra szabad menni templomba, minden ember számára nyitva állnak. Szabadon szólhat az ige, zenghet az ének. A kezdeti hiány után már ígéhirdetőket is kaptak gyülekezeteink. Régi, több százéves templomok újulnak meg és újak is épülnek. Mekkora megnyilvánulása ez Isten szeretetének és kegyelmének! Mindez akkor, amikor másutt a világban keresztyéneket üldöznek...

Kedves Testvérem, milyen a te Istenkapcsolatod? Elfogadod-e életed zsinórmértékeként *A nagy parancsolatot*? Részt veszel-e az istentiszteleteken? Van-e gyülekezeti közösséged, amelyben táplálhatod, megélheted hitedet? Van örök életed, mennyei életbiztosításod? Az őszinte válasz segít: a hiány még pótolható.

Írásom címét Csiha Kálmán erdélyi református püspök *Szeressétek a templomot* című verséből vettem. Egy másik költeményében így fohászkodik a teremtő, fenntartó és bölcsen igazgató Istenhez: *„Jövőt adjál mi nekünk Istenünk,/ e szószerű alatt És erőt és hitet!/ Mi Istenünk, ó jövőt adj nekünk./ Bűnbánatot és megtisztult szívét!”* A templom a gyülekezeti közösségek együttes imádkozásainak színhelye is. Hálaadások és könyörgések helye oly sok mindenkiért és sok mindenért.

Hála, dicséret, dicsőség Istennek templomainkért! A Benne gyökerező hit hatalmas összetartó erejéért. Református vallásunk szabad gyakorlásáért, minden keresztyénért! Kérjük áldását, hogy lehessünk élő hitű gyermekei és közösségének tagjai a templomokban és azokon kívül is. Hogy szeretni és szolgálni tudjuk Őt és egymást – az Ő dicsőségére.

Lászlóné Kosár Lenke

Több mint fél éve dolgoznak régészek, tudósok, kutatók a templomunkban. Ahogy hétről hétre felszínre kerültek a falak titkai, úgy dagadt bennem a kérdés: Milyen megfontolásból épít az ember templomot?

A közösségben gyakorolt hit a legfontosabb elvi ok, ami készíti az embert, hogy Isten színe előtt, megszentelt helyen legyen együtt azokkal, akik hitben testvérei. De erre a célra – sok példa van rá a múltból és napjainkban is – ugyanúgy megfelelő egy befogadó család háza, nappalija, ebédlője. Sok ilyen családi istentiszteleten, bibliaórán vettem már részt, és a bensőséges körülmények között zajló alkalom ugyanolyan lelki élményhez juttatja a résztvevőket, mint a templomi szertartás. (Sokszor eszembe jut ez, amikor hétközi istentiszteleten ránézek arra a pár emberre, akik a templompadokban ülnek.)

A Bibliában szereplő Galata vidékén élő emberek ilyen jellegű „családi” gyülekezetekben gyakorolták a hitüket. Mindenféle fenntartások és kifogások nélkül fogadták be egymást otthonaikba. Nem volt igényük kiemelkedő épületre, amely dísz, ékessége a településnek, hanem erre a célra kiválasztottak – megszenteltek egy-egy házat, erdei tisztást, elhagyott vízparti részt. Ahhoz, hogy az ember közösségben elvonuljon a világtól, és a zavaró körülményeket kizárva Istenre tudjon hangolódni, nem kell több...

Ahogy szaporodott a keresztyén közösség, és egyre nagyobb tömegek vallották magukat Jézus-követőnek, úgy nőtt meg az igény a nagy, és részleteiben is bibliai üzeneteket hordozó szent térre – a templomra. A későbbi évszázadokban ugyanúgy épültek apró imaházak, kápolnák, szentélyek, mint hatalmas templomok, bazilikák, székesegyházak, amelyek önmagukban – pusztán a látványukkal is – hirdették Jézus Krisztus dicsőségét. Mai napig ezek az épületek jelentik a településeink fontosabb látnivalóját.

Itt vannak például Somorja város egykori urai, akik hatal-

Miért építenek az emberek templomot?

mas összegeket áldoztak a templom kibővítésére, díszítésére. Ésszel szinte alig lehet felfogni, hogy csupán a szentélyünkben található freskórendszerért hajlandóak voltak mai árfolyamon közel egy millió eurót áldozni. A Pállfy család, akik évszázadokig uralták Felvidék nyugati részét, pusztán vallásos buzgóságból egymaguk építettek, bővítettek rengeteg templomot – mindezt tisztán azért, mert Istennek tetsző nyomot akartak hagyni maguk után. Nem is beszélve az ellenreformáció gyilkos viharát túlélő Somorjai Református Gyülekezetéről, hiszen 1789-ben 2000 rajnai aranyforintot fizettek az épületért. (Mai árfolyamon arányaiban ez annyit tesz ki, mint 7-8 falu összes házának a vételára.) Hátborzongatóan sok...

Ahogy egyre mélyebbre ástam magam templomunk történelmében, úgy lett számomra egyre nyilvánvalóbb, hogy nemcsak az egyedülálló építészeti technikával épített és világszínvonalú fres-

templomunk. Nem tudom, hogy a gyülekezet mai tagjai képesek lennének-e ilyen áldozatra...

Sokszor gondolkodom azon (és biztos vagyok benne, hogy nem vagyok egyedül), hogy mi marad utánam. Mindig oda kerülök vissza gondolatban, hogy csak az lehet maradandó, ami áldozatba kerül, ami lemondással jár, ami erőfeszítéssel születik. Beleborzongok abba, hogy a mai ember mennyire nem képes áldozatot hozni. A könnyű és az olcsó dolgokat szeretjük. Egy ezeréves templom árnyékában pedig egyenesen fáj a felismerés, hogy akik építették, díszítették, bővítették, azok nemcsak magukra gondoltak, hanem ránk is. Hogy évszázadokkal később is legyen egy megszentelt hely, ahol a somorjai keresztyének gyülekezhetnek. Nem maguknak építkeztek, hiszen tudták: meztelenül jöttek ki anyjuk méhéből, és meztelenül mennek el a minden élők útján. Azért vállaltak ekkora áldozatot, mert Istennek akartak tetszeni.

kókkal díszített templom hordoz kivételes értéket, hanem az az önzetlen és bőkezű áldozat, ami révén megépülhetett. Ez az élmény szemérmessé tett. Másként fogtam meg a falból kiesett téglát, vagy a lehulló vakolat egy-egy darabját. Hiszen áldozatot hordoz mindegyik. Az elődök áldozatának köszönhetően van

Azt tehát már tudjuk, hogy az elődök miért építettek templomot. Magunkról viszont még azt sem tudjuk, hogy mit építünk, vagy hogy mi marad utánunk. Valószínűleg azért, mert mi magunknak akarunk tetszeni, nem Istennek.

György András
Forrás: www.srek.sk

December 31-vel Egyetemes Egyházunkban véget ér egy választási időszak. Az elmúlt hat év egyházi életéről: tervekről és eredményekről kérdeztük Fazekas László püspököt, egyházunk Zsinatának lelkes elnökét.

– Melyek voltak azok a lelki értékek és alapelvek, amelyekre építve, hat évvel ezelőtt, megkezdte püspöki szolgálatát?

– 2009. február 14-én, a VIII. Zsinat első ünnepi ülésén elmondott püspöki székfoglaló beszédemben biznyságtételtem a 2Tim 3,14 alapján hangzott: „De te maradj meg azokban, amiket tanultál és amik reád bízottak, tudván kitől tanultad”. Valom, hogy életünk értékei közül talán a legfontosabb az, amikor Isten megszólít, szolgálatba hív, s arra mi igent mondunk.

– Meglátása szerint, hogyan változott egyházunk élete ebben a hatéves időszakban?

– Nagyon sok területen jelentős előrelépés mutatkozik. A lelkeszkek közötti kapcsolat erősebb, testvériesebb lett. Javult az adminisztráció is, lelkipásztoraink jobban odafigyelve végzik azt. Bizonyára segítséget jelentenek a formanyomtatványok is, amelyek rendelkezésre állnak: költségvetés, zárszámadás, statisztika stb.

2010-ben egyházmegyéknél elkezdtem látogatni – az illetékes egyházmegye esperesével közösen – a lelkipásztorokat. Ez idáig 143-hoz sikerült eljutnunk. (Kivételet képez az ungi és a zempléni egyházmegye.) Ugyanezen évtől rendszeressé tudtuk tenni a lelkipásztorok továbbképzését. A többnapos képzéseknek egyre jobb hangulatuk van és mindannyian érezzük az együttlétek fontosságát. A továbbképzések tárgykörébe sorolom a lelkeszképesítő vizsgákat is és elmondhatom, hogy már alkalmassági vizsga is van. A hat esztendő alatt I. lelkeszképesítő vizsgát 35 teológus tett és 40 segédlelkész abszolválta a II. lelkeszképesítő vizsgát.

Nem feledkeztünk meg az egyházi iskolákban oktató pedagógusainkról sem. A Közoktatási Tanácsunk öt alkalommal szervezett számukra továbbképzést. Az egyházzenei osztályunk is komoly munkát végez. Rendszeresen vannak kántorképzők, kántortalálkozók, énektáborok, énekversenys és egyházmegyei kórustalálkozók.

– És mi volt az, ami nem az elképzeléseknek megfelelően alakult?

– Induláskor az volt az elképzelésem, hogy ha mindenki a helyén lesz, és azt teszi, amire hivatott, akkor nincs más dolga a vezetőnek, csak odafigyelni és szemlélni a munkát, ami Isten dicsőségére és egyházunk javára történik. Rövid időn belül rá kellett jönnöm, hogy ez nem így van. Emberi mivoltunkból következik az, hogy szabad akarattal rendelkezünk, s meg van bennünk az ellentmondás, az ellenkezés indulata.

Cikluszáró értékelés a hat évről

Be kell vallani, hogy nem túl jól vizsgáztunk a törvények betartása és betartatása „tantárgyból”. Sok dolog volt, ami fölött átnéztünk, és nem próbáltuk megoldani a törvény erejével. A Magyar Református Egyházhoz történt csatlakozásunk nemzetiségi feszültséget okozott a két-nyelvű egyházunkban, amit szeretettel és nagy türelemmel próbáltunk kezelni, mindig hangsúlyozva egyházunk egységét, s azt, hogy a nemzeti és kulturális sokszínűséget Istentől kapott adottságnak fogjuk föl. Nem mindig és nem mindenütt találtunk megértésre, de a ciklusunk végére lecsendesedtek a kedélyek. A békeségért továbbra is munkálni kell.

– Az egyház elsődleges feladata a misszió. Itt is történtek változások...

– Egyházunkban a 2010. esztendő a misszió éve volt. A Zsinat elfogadott egy missziói koncepciót, amely irányt szabott a szolgálatunknak. Nagyon szépen elindultak azok a missziói ágak, amelyek segítségével az evangéliumot hirdethetjük az egyházunkon belül és kívül. Az ifjúsági- és gyermekmisszió tekint vissza a legreggebbi múltra, hisz 1989 óta ez a legösszefogottabb szerveződés. A Fial Reformátusok Szövetsége egyházunkkal szorosan

Fazekas László püspök a cikluszáró Zsinat ünnepi istentiszteletén.

együttműködik. Kineveztünk egy egyetemi lelkeszt, Süll Tamás személyében, aki egyben a Selye János Egyetem egyetemi lelkesze és a Firesz – Duna Menté ifjúsági lelkesze. Rendszeresen a nyári táborok, az ifjúsági hétvégék, a havi találkozások és a bibliaórák a fiatalok számára. Az ifjúság nagy számban bekapcsolódik a Csillagpont nevű, egész Kárpát-medencére kiterjedő ifjúsági tábor szervezésébe és munkájába. A Fireszke a gyermekek evangélicizációjával és táboroztatásával foglalkozik. A batorkeszi Fireszke-központban nyaranta egymást érik a táborok. A keleti régiókban regionálisan vagy egyházmegyei szinten szerveződnek ezek az alkalmak. Fial lelkeszeink egy csoportja vállalta a Keresztyén Oktatásért és Nevelésért Alapítvánnyal (KOEN) való közös munkát, s a 2013. évre szóló programot egyházunk csoportja készítette el. A két szlovák egyházmegye missziói munkájában segít a

Re-Mi-Dia (Reformováná misia a diakónia) nevű szervezet, amely a gyermek- és ifjúsági összejövetelek mellett, minden korosztály lelki igényeinek megfelelően szervezi a missziói és evangélicizációs alkalmakat. Lapot és kalendáriumot ad ki, ezen kívül alapiskolai hittankönyveket és prédikációsköteteket is.

– Missziói ágakról beszélt Püspök Úr. Mi volt az, ami ténylegesen ebben a hat évben indult el vagy érezhetően megerősödött?

– A cigánymisszió beindításában segített a 2011-es drezdai Kirchentag, amelynek perselypénzéből egyházunk támogatást kapott erre a célra. A munka nehéz. Jó felkészültség, kitarás és önfeláldozás szükséges hozzá. Létrehoztuk a Református Cigánymisszió Közhasznú Szervezetet, amelynek igazgatója Tóth Zsuzsanna lévita, aki nagy odaadással végzi a munkáját, főként egyházunk nyugati és közép-szlovensz részén. A börtönmisszió 1999-ben indult, s mára a szlovákiai országos szolgálatot a mi lelkipásztorunk, Antala Éva vezeti, aki idén Szingapúrban megszerzte a lehető legmagasabb vezetői képzést ebben a missziói ágban, öregbítve ezzel református egyházunk hírnevét is.

Nagy előrelépés történt a média területén is. Megújult a honlapunk és elindult az internetes rádió: a Sola rádió. Csaknem minden egyházmegyében vannak önkéntes segítők, akik hírt adnak az egyház életéről. Egyházunk rendszeres kiadványai a Bibliaolvasó kalauz, a falinaptár és a Kálvinista Szemle magyar és szlovák nyelven. A hat év alatt 23 publikációt adtunk ki, közel 33 ezer példányban.

– Az egyház életének mégiscsak megvannak az egyházigazgatási keretei és minden szolgálat mögött ott van a szervezeti háttér. Ez nem mindig látványos és nem mindenki számára ismerős, még az egyházban sem...

– Egyházigazgatási testületeink nagy állhatatossággal és kitarással végezték szolgálatukat. Hogy csak rövid statisztikát mondjak: a Zsinati Elnökség 22 alkalommal, a Zsinati Tanács 54 alkalommal és a Zsinat 12 alkalommal ülésezett. A Zsinati Tanács a hat év alatt 1165 határozatot hozott. Bevezettük az esperes-gondnoki értekezletet, ez 11 alkalommal volt. Négy fontos törvényt hozott meg a Zsinatunk: a Közalapról szólót, az egyes egyházi szer-tartások végzésének feltételeiről rendelkezőt, az egyházközségek jogállásáról és társulásáról, valamint a lelkeszkek választásáról szóló törvényeket. És ugyancsak a statisztika szintjén: két alkotmánymódosítást, nyolc törvényt módosított és két szabályrendeletet fogadott el a Zsinatunk.

– Hogyan néz ki jelenleg az egyházi intézményrendszerünk?

– Az iskoláinkat emlitem az első helyen. Egyházunkban egy óvoda, öt alapiskola és két gimnázium működik. A komoly nehézségek ellenére is (amelyeket a vonatkozó állami törvények diszkriminatív jellege okoz), iskoláink tartják magukat. Köszönet ezért az önfeláldozó pedagógusoknak és alapítóknak, s nem utolsósorban a szülőknek, akik bizalmat éreznek az iskolák iránt. A diáklétszám minden iskolában általában sajnos csökkenő tendenciát mutat, egyedül az alistáli alapiskolába járók létszáma növekedett az utóbbi esztendőben. Jelenleg a legnagyobb veszélyt a tavaly elfogadott új iskolaügyi törvény jelenti, amely az állami finanszírozásra való jogosultsághoz meghatároz egy osztályonkénti minimális diáklétszámot.

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karával jó a kapcsolatunk. Tagja vagyok a kar Tudományos Tanácsának, ami megkönnyíti a kommunikációt és az együttműködést. Az utóbbi években egyházunk több tudományos konferenciának is társszervezője volt. A teológiai kar szociális munkamissziológia-diakónia szakot indított. A Calvin J. Teológiai Akadémia az egyházunk intézménye, amelyről az utóbbi időben eléggé elfeledkeztünk. A jövőben megújított alapszabályzattal szeretnénk használni a továbbképzések lebonyolítására.

A Diakóniai Központunk révén több alkalommal folyt gyűjtés az árvíz és más természeti katasztrófa által sújtott területeken élők megsegítésére. Egészségügyi-, szociális-, adományozó- és érzékenyítő programok indultak el és 2010-ben tizenöt diakónus szentelésére is sor került.

2009. október 31-én Rimaszombatban megnyílt a Református Gyűjtemények, ahol egyházunk történetével ismerkedhetnek a látogatók. A Lelkészegyesület is megújította tevékenységét, és elkezdte végezni azt a szolgálatot, amely létének lényege: a lelkipásztori közösség alakítása, egymás segítése és elmélyülés a szolgálatban.

A nőszövetség országos szinten inkább keleten működik, de az alapszervezetek a gyülekezetekben végzik áldásos tevékenységüket. Az országos nőszövetség kapcsolatban van a Kárpát-medencei nőszövetségekkel és bekapcsolódik a női imanap szervezésébe is.

A Szlovákiai Magyar Református Presbiteri Szövetség 2012. szeptember 29-én alakult. Folyik az egyházmegei alap-

szervezetek megalakítása. Idén valósult meg az első presbiterképzés Tornagőrgön, Komáromban és Nagykaposon.

– Hogyan alakult egyházunk társadalmi, illetve politikai kapcsolatrendszere?

– A hat esztendő alatt két kormányváltást is megértünk. 2010 tavaszán az előző Fico-kormány még próbált valamit orvosolni az egyházi iskolákat érintő diszkrimináción és elrendelte az utaztatási támogatást az egyházi iskolák tanulói számára is, csak hogy ha az egyházi iskolát látogató tanuló körzetében van állami iskola, akkor az utaztatási támogatás már nem igényelhető... A másik rendelkezés az volt, hogy 2010 áprilisában hirtelen kiírtak egy EU-s pályázatot az egyházi iskolák javítására (csak ekkor az egyszer írták ki). A Vajáni Református Egyházi Alapiskolánk nyert ezen a pályázaton. Tehát van lehetőség az ilyen pályázatok kiírására, csak nincs hozzá politikai akarat.

Már 2009 végén megszűntette a kormány az állam és az egyház teljes anyagi

Fazekas László püspök megköszönte az egyházmegei elnökségeinek a munkáját. (Szarvas László fotói)

különválásának témáját. Van egyfajta nyomás – főleg a liberálisok és az EU részéről –, hogy ez a kérdés rendezve legyen. Való igaz, hogy az egyházak egy 1949-ben hozott, s azóta többször módosított törvény alapján kapják az állami támogatást, s ez a módszer már nem megfelelő a mi szempontunkból sem. Az új rendszer összeállításánál téma kell, hogy legyen az egyházunktól a Beneš-dekrétumok alapján elkobzott ingatlanok kérdése is.

– És a hazai egyházi kapcsolataink?

– Nagy jelentőségű dolognak tartom, hogy 2013-ban – első ízben – a szlovákiai keresztyén egyházak legfelső vezetőiként le tudunk ülni tárgyalni. Ennek oka talán az, hogy mindenki világosan látja, milyen nehézségek vannak a családok életében, és társadalmi téren is olyan erkölcsi problémák észlelhetők, melyek orvoslása csak összefogással lehetséges. A találkozók eredménye lett például egy közös nyilat-

kozat a családról, a vallásszabadságról és tiltakozás a Szíriában és Egyiptomban történő keresztyénüldözés ellen.

A Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsának alelnöki tisztét töltöm be már a harmadik választási ciklusban, amely mindenképpen jelzés egyházunk elismertségéről. Az Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálatban minden reánk eső helyet sikerült betöltenünk. Két lelkészünk szolgál a fegyveres testületeknél, egy a fegyveres erőknél, s egy lelkészünk pedig az Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálat hivatalának igazgatói tisztét látja el.

A Szlovák Bibliatanács munkájában is tevékenyen részt vettünk. 2010–2014 között Marián Hamari püspökhelyettes töltötte be a Bibliatanács alelnöki tisztét, Peres Imre pozsonyi lelkipásztor pedig az újszövetségi bibliafordító bizottság elnöke lett.

– Hogyan értékelné egyházunk külső kapcsolatainak alakulását?

– 2009. május 22-e óta a Magyar Református Egyház szervezeti egységében munkálkodunk együtt a Kárpát-medencei református egyháztestekkel. Bár mi csak 2011. június 21-e óta vagyunk teljes jogú tagok, így is fontos tapasztalatunk, hogy sokkal többet tudunk egymás gondjairól és örömeiről, s így könnyebben tudjuk egymást segíteni.

Partneri külső kapcsolataink főként német nyelvterületen vannak. Jó viszonyt ápolunk az ausztriai, svájci, németországi és hollandiai testvéreinkkel. Támogatást kaptunk az önkéntes diakónusok képzéséhez, ösztöndíjakkal segítenek minket és támogatják könyvkiadásunkat, iskoláinkat, épületeink javítását is. Komoly eredménynek gondolom, hogy 2012-ben és 2013-ban tarthattunk ún. kerekasztal-megbeszélést a külföldi partneregyházak és segélyszervezetek részvételével.

Megújultak a kapcsolataink a Csehtestvér Evangélikus Egyházzal. Segítettek a Közalapról szóló törvényünk alapkoncepciójának kidolgozásában, tanácsokkal láttak el az állam és az egyház anyagi különválásának témájában is.

Külön kell szólnom a Koreai Presbiteriánus Egyházzal erősödő kapcsolatunkról is. Zsinatunk missziói gyülekezetként befogadta egyházunkba a Pozsonyban működő Koreai Református Gyülekezetet.

Igyekszünk megtartani tagságunkat az egyházi világ- és európai szervezetekben is.

– Mivel szeretné zárni Püspök Úr a visszatekintést?

– Köszönetet mondok mindazoknak, akik a hat esztendő munkájában áldozatos szívvel vettek részt és bármi módon hozzájárultak az egyházunk életéhez, hogy az épülhessen Isten dicsőségére. –sa–

Megjelent a GRU 3

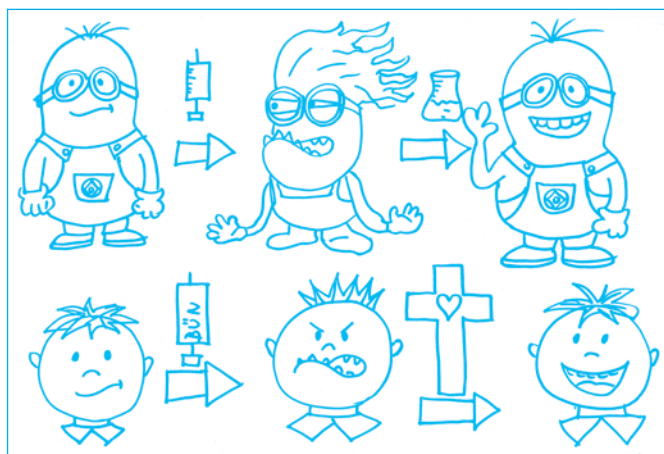
(...legalábbis az én fejemben)

A Gru 2 mesében a cuki kis minyonok az injekció hatására teljesen megváltoznak. Cukiból félelmetessé válnak, édesekből durvák lesznek, szelidekből erőszakosak. De aztán beadják nekik az ellenszérumot és mind az eredeti állapotába kerül vissza.

És itt következik az én folytatásom, a Gru 3: eredetileg, amikor Is-

lós fullánkjával megfertőzött minket. Egyik nap azt mondják ránk: de jó gyerek! Másnap meg, mintha belénk fecskendeztek volna haragot, irigységet, bosszút, ütni-vernii akarok anyagot, és mi magunk sem ismerünk magunkra, nemcsak a szüleink, tanítóink.

De van ám ellenszérum! Egy kereszt alakú szérum. Nem olyan egyszerű megkapni, mint a Gruban, ahol

ten megalkotott minket, cukik, édesek, jók voltunk. Aztán a bűn, a ha-

zelem, hogy Jézus figyel rám (többnyire mosolyog, mivel Ő szerintem

valami pisztoly segítségével egyszerűen beterítik a minyonokat az anyaggal...

A valóságban a kezelést **kérni kell!** Én úgy szoktam megtenni, hogy keresek egy csendes helyet, behunyam a szemem, és elkép-

Isteni gondviselés

Isten az égben minden embert egy kis kötélen tart. Amikor vétkezel, elvágod a kötelet. Isten újból összecsomózza a kötelet, s ezzel egy kissé közelebb húz magához. Bűneid újból és újból elvágják a kötelet, Isten pedig minden újabb csomóval egyre közelebb és közelebb húz.

(Anthony de Mello)

legtöbbször mosolyog). Ezután így imádkozom: Jézusom! Engem csúf, lila, gonosz lényé tesz a haragom, az irigységem, csúfolkodásom, verekedésem. Kérlek, vedd el, tedd a keresztre, és add a Te ellenszérumodat nekem: a kedvességet, szeretetet, megbocsátást.

Így kerülhetünk vissza eredeti formánkba, ahogy az Isten legszebb gondolatában elképzelt minket, sőt még tökéletesebben: krisztusi természettel.

Azért a kedvenc idézetemet még hozzáteszem (ez nem mese): Jézus szeret téged!

Blanár Gabriella

2014-ben a Kálvinista Szemle szerzői voltak

Ádám Erzsébet ♦ Ambrus Erika ♦ André János ♦ Antala Éva ♦ Baják Margit ♦ Blanár Gabriella ♦ Bodnár Noémi ♦ Bohák Réka ♦ Bokros Gyula ♦ Bokros János ♦ Dietrich Bonhoeffer ♦ Borzy Bálint ♦ Buza Zsolt ♦ Buzás Borbála ♦ Császár Eszter ♦ Cseri Kálmán ♦ Csernyik Magdolna ♦ Csicsay Katalin ♦ Csiffáry Ildikó ♦ Csiha Kálmánné ♦ Csonka Ilonka ♦ Csontos Árpád ♦ Csontos Valéria ♦ Czinke Tímea ♦ Antoine de Saint Exupéry ♦ Domonkos Erika ♦ Écsi Gyöngyi ♦ Édes Ákos ♦ Édes Enikő ♦ Erdei Árva István ♦ Erdélyi Géza ♦ Erdélyi Pál ♦ Eszlinger-László Melinda ♦ Fabiny Tamás ♦ Fazekas Lajos ♦ Fazekas László ♦ Fazekas Zsuzsanna ♦ Fekete Vince ♦ Füle Lajos ♦ Fülöp Imre ♦ Gasparecz Tihamér ♦ Géresi Róbert ♦ Gáspár-Szabó József Levente ♦ György András ♦ Györgyovitch Miklós ♦ Győri József ♦ Gyüre Lajos ♦ Iski Ibolya ♦ Izsmán Jónás ♦ Johann Jansen ♦ Johann Jäger ♦ Kálvin János ♦ Kassai Tímea ♦ Kazán Valéria ♦ A. Kis Béla ♦ Kis Lucia ♦ Kiss Beáta ♦ Kiss Endre József ♦ Kiss Tibor ♦ Kissné Békési Júlia ♦ Koncsol László ♦ Körtvélyesi Klaudia ♦ Kovács Attila ♦ Kuczy Lajos ♦ Langschadl István ♦ Lászlóné Kosár Lenke ♦ Lévai Attila ♦ Lucskay Erzsébet ♦ Markó Emil ♦ Thomas Merton ♦ Mészáros Erzsébet ♦ Mixtaj Johanna ♦ Molnár Árpád ♦ Molnár István ♦ Molnár János ♦ Molnárné Miklós Malvína ♦ Nagy Lajos ♦ Nagy Márta ♦ Nagyné Révész Andrea ♦ Öllös Erzsébet ♦ Orbán Viktor ♦ Orémus Zoltán ♦ Őszi Edit ♦ Pálincás Tibor ♦ Peres András ♦ Peres Imre ♦ Peres Imréné ♦ Pilinszky János ♦ Rácz Ervin ♦ Rácz Jolán ♦ Radácsy Károly ♦ Rákos Loránt ♦ Ravasz László ♦ Saagi Števcát István ♦ Sándor Veronika ♦ Sik Sándor ♦ Simon Ilona ♦ Skarba Adrianna ♦ Somogyi Alfréd ♦ Somogyi Laura ♦ Sukola Kinga ♦ Süll Kinga ♦ Szabó András ♦ Szabóné H. Erzsébet ♦ Szabóné Kozár Éva ♦ Szemlér Ferenc ♦ Szénási Lilla ♦ Szenczi László ♦ Szent-Gály Kata ♦ Szilágyi Ferenc ♦ Rabindranath Tagore ♦ Robert J. Tamassy ♦ Gerhard Tersteegen ♦ Tokár Sándor ♦ Tóth Árpád ♦ Tóth László ♦ Tóth Mihály ♦ Tóth Szilvia ♦ Túrmezei Erzsébet ♦ Vámos Béla ♦ Varga László ♦ Varjassi Ibolya ♦ Várdi Ida

Lapunk ez évi számaiban a fenti személyek tollából jelent meg írás. Az élőknek köszönetünket fejezzük ki, hogy gondolataikat közkinccsé tették, tudósításaikkal hozzájárultak egyháztagjaink jobb informáltságához, hiszen pozitív viszonyunk csak ahhoz lehet, amiről tudunk, amiről ismereteink vannak. A már elhunytaknak pedig azért vagyunk hálásak, hogy akár századok múltán is van „mondanivalójuk” a ma élő reformátusoknak.

Szerzőink növekvő száma, munkatársaink készsége (akik honorárium nélkül, valóban Isten dicsőségére dolgoztak) azzal a reménnyel tölt el bennünket, hogy lapunkat jövőre is meg tudjuk tartalmas írásokkal tölteni. Várjuk kézírataikat, akárcsak újabb szerzőkét: mindazokét, akik úgy érzik, hogy lapunk rovatai valamelyikébe illeszkedő anyaggal tudnak jelentkezni.

A szerkesztőség

Két éve kezdődött. Nagypeszkek akkori gondnoka, *id. Viktóriusz Lászlóné* azzal állt meg előttem, hogy szolgálatom 10. évében egy Bocskai-ruhával ajándékozza meg a gyülekezetet. Szívem egyik vágya teljesülhetett volna, mégis arra kértem a gondnok asszonyt, ha lehet, viseletes palástomat cserélhessem inkább újra.

Ezzel kezdődött a palást története... Lelkészeiktől érdeklődtem, hol és ki készít palástot, gyűjtöttem a címeiket, de elveszettek, tanácstalannak éreztem magam ez ügyben. Végül Isten csodálatos vezetésével sikerült döntenem. A választásban nagy szerepe volt a 2013-as Kálvincsillagnak (a Magyar Református Egyház lapja), melyben beszélgetés jelent meg Kiss Árpádné népi iparművésszel, aki huszonöt éve készít palástokat. Döntöttem: igen, ő az! Viszont a hölgy címe nem volt a lapban. És itt jött az újabb isteni gondviselés: több mint tíz év után a húsvéti ünnepkörben legátus érkezett közénk, **Demjén István**, aki elmondta, számára is Kiss Árpádnét ajánlották. Így a legátustól megkaptam a hölgy címét. Lám, az Isten milyen csodálatosan munkálkodik! Innentől kezdve felgyorsult a folyamat, hetek kérdésvé vált az új palást átadásának örömteli alkalmá.

A palástkészítő hölgy csodálatos munkát végzett! Mint anya a gyermekével, úgy bánt a palásttal. (Bár mi is úgy vigyáznánk, és úgy bánnák palástjainkkal, mint ő!) Míg a palást készült, addig a gyülekezet gondnoka – időközben **ifj. Viktóriusz László**

Átadták a gyülekezet rég várt otthonát Ipolyságon az alapra templom épült

Örömnapra ébredhetett 2014. szeptember 28-án Ipolyság reformátussága. Végre megvalósult az álmuk: Isten segédelmével elkészült az oly rég óhajtott gyülekezeti központ, s templomszentelésre gyűlhetett össze az ünneplő gyülekezet. Hosszú, borús, szeles időszak után a nap is újra kisütött ezen a hétvégén, talán, hogy a templomból kint rekedt ünneplő sereg is sütkérezhessen az Isten irántunk való szeretetében.

A kezdéskor az ipolysági Musica Aurea vegyes kar éneke mellett vonultak be a lelkészek az új templomba, majd felhangzott a zsoltár: *Tebenned bízunk eleitől fogva*. **Izsmán Jónás**, helybeli lelkész köszöntötte a mintegy 450-500 vendéget. A 65. zsoltár eléneklése után **Kiss Pál**, a barsi egyházmegye esperese felolvasta a *Neh 2,1-8* verseit, majd **Szücs Zoltán**, nyugalmazott amerikai püspök mondott hálaadó imádságot.

„Debrecenbe kéne menni...” A nagypeszzei kis közösség nagy cselekedete

lóné – gyűjtést szervezett. A nagypeszzei gyülekezet tagjai (akik huszonötven vannak), és még néhány olyan család, akiknek kötődésük van a községhez (Nagy-sallórról, Zselizről, Léváról stb.) hozzájárultak, hogy elkészülhessen a palást.

Szeptember 7-én elérkezett az átadás napja. Az *5Móz 8,2b* alapján hirdetem az

A lelkipásztor és *id. Viktóriusz Lászlóné*

igét: „Emlékezz vissza az egész útra, amelyen vezetett Istened, az Úr, már negyven esztendeje a pusztában.” Együtt emlékeztünk Isten választott népének pusztában eltöltött negyven esztendejére, majd emlékeztem én, az ajándékba kapott negyven esztendőmre és azon belül arra az időszakra, amit Isten kegyelméből eltölthettem a nagypeszzei gyülekezetben. A prédikációt követően történt meg a palást átadása a régi és az új gondnok asszonyok által. Majd az új kenyérért adtunk hálát

és úrvacsoraosztásra is sor került. A megszokottnál jóval többen éltünk a kegyelem kenyerével és borával, ami nagy élmény volt. Az alkalmat **Stevko Alicka** éneke tette még ünnepélyesebbé. Az alkalmat szeretetvendégség követte.

Az új palást, azok szeretetét és tiszteletét jelentő számomra, akik megajándékoztak velem. Isten szolgáljaként kell megállnom benne a gyülekezetek előtt, hirdetni az ígét, amivel az Úr bízott meg. S mindez hála- és hálássá tesz. Hálássá Isten iránt és a gyülekezet iránt. Hálás vagyok Istennek, hogy négy gyülekezet szolgálatát bízta rám. Nem sok ez az ember, de a maradék is számít „*Szedjétek össze a felesleges darabokat, hogy semmi se vesszen el*” (*Jn 6,12b*). Hálás vagyok a közösségek szeretetéért és jóindulatáért. Köszönöm a nagypeszzei gyülekezet nagylelkűségét és ajándékát – az új palástot. Köszönöm a többi gyülekezet köszöntését, jókívánságát és ajándékát is.

Hogyan tovább? Lezárva az életemben a negyven esztendőt – egy korszakot: ami mögöttem van, azért hálát adva „*ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának jutalmáért a Krisztus Jézusban*” (*Fil,3,14b*).

Csernyik Magdolna

ten időről időre gondoskodott arról, hogy megmutassa hatalmát ebben a kisvárosban. Mindig hívott el embereket, akiknek szívében felgyúlt az Isten iránti vágy és bizalom. A lelkipásztor a beszámolója végén hálát adott Istennek a megtartásért, a növekedésért, és kérte, hogy az Úr vezetését tapasztalva, folytathassák tovább a megkezdett utat, illeszkedhessenek az Ő tervébe, hogy sokan ismerjék meg az Ő gazdagságát, megváltását.

Oros Zoltán, a gyülekezet gondnoka megköszönte a támogatóknak a segítséget, a munkásoknak a munkát, a gyülekezetnek pedig az áldozatos odaszánást. Elmondta, hogy fontos, hogy **Kuczy Lajos** lelkipásztor kezdeti elképzelésének megfelelően az átadott templomnak regionális missziós szerepe kell, legyen, hogy széles környéken hasson a megbékélés, a hit, a szeretet ígéje és Isten hívó szava. Beszámolója végén emlékeztetett, hogy Isten segítségével nélkül nem épülhetett volna meg ez a templom, tehát egyedül Istené a dicsőség!

(Folytatás a 12. oldalon)

Átadták a gyülekezet rég várt otthonát Ipolyságon az alapra templom épült

(Befejezés a 11. oldalról)

A köszönetmondás után következtek az ünnepi köszöntések. A sort **Fónagy Miklós** nyugalmazott esperes, a Vác-felsővárosi testvérgyülekezet egykori lelkésze kezdte, aki elmondta, hogy szemtanúi, imádságos közösségben együtt örvendezői lehettek a templomépítés ügyének, s láthatták, milyen csoda Isten gondoskodó szeretete. Megosztotta a hívekkel, hogy a hálaadásban osztozik a nőszövetség is, amelyik aprópénzekből, az özvegyasszonyok „két fillérből” egymillió forintot adakozott össze, hogy hozzájáruljanak a templom felépüléséhez.

Borsi Attila, a Vác-felsővárosi gyülekezet jelenlegi lelkésze hangsúlyozta az Isten ígéjének fontosságát és azt, hogy a gyülekezet életében az új akkor és úgy kezdődött, amikor a hívek, a közösség kész volt Isten ígéjére hallgatni. Beszámolója végén átadta a Vác-felsővárosi gyülekezet ajándékát, egy 1608-as Hanau Bibliának a faksimile kiadását.

Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára köszöntőjében elmondta,

hogy a keresztyénység üzenete nem néhány évtizedre, hanem kétezre évre visszatekintve és remélhetőleg sok-sok évszázadra előretételező is örök és állandó. Azt az erkölcsi rombolást, istentelenséget, amellyel népeinket támadják mindenfelől, keresztyénységünk segítségével és erejével tudjuk megállítani. Egy gyülekezet is lehet védőbástya. Hitük, Istenszeretetük fölmutathatja, hogy van érték! Köszöntője végén felolvasta Orbán Viktor minisz-

Zajlik a végzős teológusok kibocsátása.

terelnök gyülekezethez írt levelét, melyben leírta, hogy erős és biztos alapokkal rendelkezik az a közösség, amelyik házszentelésre képes. Biztos alapokkal rendelkezik, hiszen megingathatatlan a Gondviselőbe vetett hite, s ennek ajándéka képpen megkapta Istentől a munka el-

végzéséhez szükséges lelkierőt éppúgy, mint az anyagi javakat. Megköszönte a fáradozást és biztatta a gyülekezetet, hogy védjék meg a keresztyénységnek és a magyarságnak ezt az új bástyáját.

Lówy János, Ipolyság polgármestere elmondta, hogy nemcsak a református gyülekezet ünnepe a templomszentelés, hanem a városé is.

Az ünnepi istentisztelet a végzős teológusok kibocsátásával folytatódott. Fazekas László püspök három fiatalat bocsátott ki gyülekezeti szolgálatra: **Csobolyó Esztert**, **Kalocsai Tamást** és **Lőrincz Gábert**, akikhez az *1Tim 6,12* alapján szólt.

Elmondta: magunkra nézve csak az erőtlenségünket látjuk, de Krisztusban bízva, aki azt ígérte nekünk, hogy velünk lesz minden napon a világ végezetéig, győzhetünk. Evvel a bizonyossággal lehet végezni a szolgálatot, amit Isten ránk bízott.

Az alkalmon egy külön persely volt elhelyezve a bamba jutott kárpátjai testvérek megsegítésére, amire az ünneplő közösség 420,46 eurós összegben adakozott. Az ün-

nepi istentisztelet szeretetvendégséggel zárult. Istennek adunk hálát az Ő jóságáért és kegyelméért! Köszönetet mondunk mindenkinek, akik támogatták templomépítő szándékunkat. Urunk áldja meg a jókedvű adakozókat bőségesen!

Izsmán Jónás

Krisztus már megívta értünk! Ő a feláldozás és az élet (*Jn 11,25–26*). Viszsaemlékezésünkön beszédet mondtak a község és a kerület képviselőitől, valamint **Lang Tamás**, az érsekújvári zsidó hitközség elnöke elénk tárta az akkori zsidók helyzetét. Majd a szava-

latok és az énekszó után az emlékműnél elhelyeztük a megemlékezés koszorúit.

Végül imára kulcsolt kézzel vittük alkalmunkat mennyei Gondviselőnk elé. **Pavol Klapica**, római katolikus plébános szlovákul, **Sándor Veronika**, református lelkész magyarul, az érsekújvári zsidó hitközség előimádkozója héberül imádkozott.

Isten tegye áldottá közös megemlékezésünket!

Sándor Veronika

Évfordulók emlékkövénél

Újlót lakossága kegyelettel adózott

2014. szeptember 28-án Újlót lakói kegyelettel emlékeztek meg az első világháború kitörésének 100., a második világháború kitörésének 75. és a holokauszt 70. évfordulójáról a római katolikus temetőben. Ezt megelőzően a szószékről szólt az ige: „Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr –: békességet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövőt adok nektek” (*Jer 29,11*). Olykor van, hogy kilátástalannak tűnik a helyzetünk. Van, hogy Jeremiással együtt úgy érezi az ember, helyzete nyomorúság, hontalanság, ürem és méreg, amitől csak még jobban elcsügged a lélek... De

cainkat el is veszítjük, ha helyzetünk kilátástalannak is tűnik, még ha a halál árnyékának völgyében járnánk is, emlékezzünk: a legnagyobb harcot Jézus

Idősek köszöntése Komáromszentpéteren

„Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk” (Zsolt 90,12).

Az idősek hónapja alkalmából nőszövetségünk tagjai (immáron hagyományosan) október 1-jén látogatást tettek a helybeli idősek otthonában. Lelkészünk, **Bernáth-Holop Krisztina** áhítatot tartott, majd közös énekléssel telt a délután. **Majtán Flóra** szavalata tette még meggyőzőbbé az alkalmat. Az otthon lakóit virággal, igével és gyümölcssel leptük meg.

Október 5-én istentisztelet keretén belül pedig gyülekezetünk idős tagjait köszöntöttük. **Mészáros Erzsébet**

Az abaúj-tornai egyházmegye kórustalálkozójáról Hat gyülekezet képviseltette magát

A kórustalálkozóra (hat kórus részvételével) október 12-én került sor a pelsőci református templomban.

Az egybegyűlteket a helybeli lelkipásztor, **Radácsy Károly** köszöntötte, majd az egyházmegye espereshelyettese, **Varga Zoltán** hirdette az igét a 105. zsoltár válogatott versei alapján. Igehirdetésében elmondta, hogy az istendicséret, Isten nagyságos tetteinek hirdetése régen beépült az emberek életébe. A munkavégzést sokszor énekeltség kísérte. A kórustalálkozón is felcsendül az ének, de ne csak a dallamot és annak szépségét, tisztaságát vigye ki-magával, hanem a mondanivalóját, az énekeltség imádságot is. Majd **Pápezsik Margit** gondnoknőttől hallhatuk a gyülekezet és a templom történetét.

Elsőként a gicei gyülekezet kórusa tett biznyságot **Varga Gergely** előadóművész-szaxofonművész és a gyülekezet lelkésze, **Zsámbok Piroska** vezetésével. A kis kórus nagyon bátran állt helyt, éne-

Marcelháza, Kisújfalu és Órszentmiklós gyülekezeteinek áldott lehetősége hosszú évek óta, hogy időről időre közös missziós napot tartsanak. E közös alkalom oka, hogy a múlt század 20-as éveitől ezeken a településeken szolgált lelkész-ként Nehézy Károly. Idén, halálának 50. évfordulójára emlékezve találkozhattunk.

Október 19-én az órbottyáni egyházközség meghívására Kisújfaluról, Marcelházáról valamint Garammikoláról, Dunamocsról és Zselizről érkeztek vendégek a missziói napra.

A házigazda, **Szabó Gábor Ferenc** lelkipásztor köszöntőjét követően az istentiszteleten **Szabó István**, a Dunamelléki

Istentisztelet és koszorúzás zajlott GÖMÖRSZKÁROSON IS MEGEMLÉKEZTEK

Emlékistentiszteletre gyűltek egybe a gömörSZKÁROSI és kebelbeli hívek október 5-én, az aradi vértanúk ünnepe előtti vasárnap.

Tóth László helybeli lelkipásztor igehirdetésében a *2Tim 2,9–13* versei alapján párhuzamot vont Pál apostol bilincsei, az aradi tizenhárom 165 évvel ezelőtti mártíromsága, valamint dédtyáink doberdói és isonzoói véráldozata között. Mindezen áldozatvállalások Jézus Krisztus értünk, a Golgotán bemutatott egyszerű tökéletes áldozatára mutatnak. Így emlékeztünk meg az első világháború kitörésének 100. évfordulójáról is, Gyóni Géza *Csak egy éjszakára...* c. költeményét

idézve. Egyházi, társadalmi közösségeink fennmaradása ma sem lehetséges áldozatvállalás nélkül. Áldozatot kell hoznunk mindenütt, de különösen a peremvidékeken, akik szeretjük gyülekezeteinket, magyar nemzetünket, s akik a magyarsághoz tartozást nem tekintjük faji kérdésnek, hanem vállalásnak – hangzott el a megemlékezésen.

Az istentiszteletet koszorúzás követte a temetőkert 48-as kopjafájánál. Ezt követően a jelenlévők szeretetvendégségen maradtak együtt az imateremben.

„...de az Istennek beszéde nincs belincsbe verve” (*2Tim 2,9b*).

Tóth László

mény marad a kórusvezető által hangszerelt *Ember, csodáld!* című mű, melynek dallamában a *The first nowell* című karácsonyi ének dallamát fedezhették fel.

A kassai gyülekezet Laudate Dominum kórusa, melyet **Kovácsné Palcsó Edit** vezet, az elmúlt éven ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját. A kórus énekét hallva világossá vált, hogy a zeneileg és egyházzeneileg magasán képzett kórusvezető szárnyakat tud adni a kórusnak, a kórus tagjainak, akik igényes darabokkal örvendeztették meg a hallgatóságot. Végül a körösi gyülekezet kórusának szolgálatában gyönyörködhattunk. Példát adtak, ahogyan a kórustagok – kórusvezető híján – figyeltek egymásra. Minden hang, sőt minden levegővétel is egyszerre történt. Énekük által ott jártunk a Via Dolorosán, ahol a mi megváltásunk megtörtént.

A kórusok szolgálatát **Bodnár Noémi** egyházzenei asszisztens értékelte és adta át az egyházzenei osztály köszöntését és ajándékát. Az egyházmegye esperese, **Orémus Zoltán** fejezte be az alkalmat Isten igéjével és imádsággal.

–bn–

Felvidéki küldöttség Órszentmiklóson Missziói nap és harangszentelés volt

Református Egyházkerület püspöke igehirdetésében elmondta, hogy Isten világosságának fényében azok vagyunk, akiket megvilágosított az ige. Isten igéje, a drága evangélium, életet változtató és formáló hatalom. Megemlítette, hogy Nehézy Károly képekben beszélő ember volt, akinek nagy titka, képessége Krisztusban átadott életében gyökerezett.

Az istentisztelet után a népes gyülekezet átvonult a temetőbe, ahol elhelyezték az emlékezés virágait Nehézy Károly sír-

ján. A feltámadás igéjével **Rácz Elemér**, marcelházai, imádsággal pedig **Tatár István**, kisújfalui lelkipásztorok szolgáltak.

Délután harangszentelésre került sor. A Gombos Lajos harangöntő által készített harang hosszú útra, Pápua Új-Guinea egyik szigetére, Pitilura készült. Az 1935-ben Nehézy Károly által kiküldött harang a háborúban megsemmisült. A második harang sajnálatos módon célt tévesztett. Reméljük, ez a harmadik, néhai Molnár (Folytatás a 14. oldalon)

(Befejezés a 13. oldalról)

Mária diakonissza-misszionárius szolgálati helyére küldött harang megérkezik és betölti küldetését. (Szűcs Ferencnek, a Károli Gáspár Református Egyetem nyugalmazott rektorának Nehézy Károlyról írott könyvének szerzői díja szolgáltatta az alaptőkét a harang elkészítéséhez, a missziói nap perselypénze pedig a szállítás költségeit volt hivatott fedezni.) A jelenlevő lelképásztorok egy-egy áldó igével szentelték fel a Pitiluba készülő harangot. Ezt követően a templomban két előadást hallgathattak meg a résztvevők.

Előbb **Anna-Marie Kool**, a Közép- és Kelet-európai Missziói Tanulmányi Intézet vezetője, egyetemi tanár ismertette, hogy milyen változások álltak be az elmúlt száz év alatt a misszió területén, hogy a keresz-

Megemlékezés az I. világháború áldozatairól TURULSZOBROT AVATTAK SÓKSZELŐCÉN

November 1-jén a „*nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért*” (Jn 15,13) ige alapján az I. világháború kitörésének 100. évfordulója alkalmából megemlékeztünk a háború sókszelőcei áldozatairól.

Olyan régen volt, sok az a száz év – mondogatják sokan, és talán nem is tudják, hogy az emléktáblán az ő dédapjuk, ükapjuk, vagy rokonuk neve is szerepel. Sok embernek úgy tűnik, csak egy név a közel 15 millió áldozatból. Ezért is tartottuk fontosnak, hogy megemlékezzünk erről a szomorú, a mi gyülekezetünket is érintő eseményről, hiszen sok szenvedéssel és reménytelenséggel teli négy esztendő volt ez. Azoknak is, akik Doberdónál, Isonzónál, vagy máshol harcoltak, és azoknak is, akik itthon maradtak, és a sok nélkülözés mellett rettegtek, viszontlátják-e szerettüket. Végül sokuknak bele kellett

A Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete november 6-án egynapos konferenciát tartott az MRE Zsinati Székházában Budapesten. A konferenciára a Szlovák Testvéri Börtöntársaság képviselői, **Ján Ke-rekréti** elnök és **Antala Éva** ügyvezető igazgató is meghívást kapott, ezenkívül egyházunk képviselőjében még **Kuczy Lajos** garammikolai lelkész vett részt az alkalmon.

Elsőként **Csepregi András** evangélikus lelkész tartott előadást Dietrich Bonhoeffer életéről és szolgálatáról. A találkozót megtisztelte **Csóti András**, büntetés-végrehajtási vezérőrnagy, kinek előadásában a börtönmisszióról és a börtön-

Felvidéki küldöttség Órszentmiklóson Missziói nap és harangszentelés volt

tyenség súlypontja eltolódott északról délre. Az elpogányosult Európába már Braziliából, Kínából küldik a misszionáriusokat. Felhívta a figyelmet arra, hogy

nem helyes, ha az egyházban világi értékrend irányít, ha a kapcsolatok, a pályázatok, a mennyiség, a papír a hangsú-

törödniük a pótolhatatlan veszteségbe, hogy azt sem tudják, melyik országban, melyik tömegsírban nyugszik szerettük.

Egy háború sohasem lehet igazságos, hiszen az erőszak újabb erőszakot szül. Jézus Krisztus viszont, akit halálba taszít-

tott a gyilkos indulat, kétezer éve ugyanaz. Legyőzhetetlen, mert Ő a békesség fejedelme. Törekedjünk tehát mindnyájan arra, hogy jó akaratú emberekként igazságosságban, békében és szeretetben él-

Börtönmissziós konferencia Budapesten ELEGET TETTEK A MEGHÍVÁSNAK

lelkészség aktuális kérdéseiről hallhatunk és tájékoztatott a január 1-től hatály-

ba lépő új Büntetés-végrehajtási kódexről. Köszönetet mondott a missziósoknak és önkénteseknek. Kiemelte Bójte Csaba

lyos. Isten országában a kicsi számít, a só, a világosság, az odaszánt kevés, ami nem fogy el. Imádkozni kell és adakozni, szólított fel a professzor asszony.

Harmathy András lelképásztor előadásában óvott az evangélium meghamisításától. Hangsúlyozta, hogy a Biblia nem változott meg, a teológiai meggyőződésünk is ugyanaz maradt. Nem kell a világot másolni, és a családi, gyülekezeti, nemzeti sebek gyógyítására biztatta a hallgatóságot.

Az alkalom **Nyilas Zoltán** főjegyző áhítata után szeretetvendégséggel zárult.

Rácz Jolán

jünk egymással Isten nagy nevének dicsőségére, egymás javát munkálva – hangzott a biztatás. Ünnepi istentiszteletünket megtisztelte jelenlétével **Mészáros János Elek** magánénekes, aki az I. világháború áldozataira emlékező Kárpát-medencei körútja alkalmával gyülekezetünkben is koncertet adott.

Ezt követően lelepleztük a templom bejáratánál levő I. világháborús emlékmű talpzatán felállított turul emlékművet. Ezen a helyen eredetileg egy életnagyságú katonaszobor állt, melyet a II. világháború végén itt tartózkodó szovjet katonák leromboltak. Úgy éreztük, most jött el az ideje, hogy a Nagy Háború centenáriuma alkalmából az üresen tátongó helyre turulszobrot állítsunk, amely a magyarság egységére és összetartozására hívja fel itt is a figyelmet.

Az emlékműn szereplő nevek felolvasása és a virágok elhelyezése után nemzeti imánk elnéklésével fejeztük be kegyeleti megemlékezésünket.

Szabóné H. Erzsébet

atya gondolatát, hogy a szeretet gyógyszer, amit nem annak kell adni, aki megérdemli, hanem akinek szüksége van rá.

Roszik Gábor elnök értékelte az elmúlt esztendőt, beszámolt a programokról, konferenciákról és megköszönte mindenki áldozatos munkáját. Délután még további előadások, tájékoztatások hangzottak el. Áldott alkalomnak lehettünk részei és örültünk, hogy ismét sok ismerettel gazdagodhattunk és találkozhattunk munkatársainkkal, testvéreinkkel a szolgálatban.

Antala Éva

(Befejezés az 1. oldalról)

dr. Csémy Lajos professzor, a prágai Károly Egyetem nyugalmazott egyetemi tanára kapta. Az őt méltató **Erdélyi Géza** nyugalmazott püspök szavai szerint a 91 éves tudós, ideológiákon és érdekeken felülemelkedő, egyértelmű magatartásával, 40 éves teológiai oktatói munkájával, nagy tudásával mindig is segítője és támasza volt egyházunknak. A Prágában élő Csémy professzor korára való tekintettel személyesen nem volt jelen a történelmi ünnepségen, de videokonferencia révén mégis részese volt. Nevében és felkérésére Erdélyi Géza nyugalmazott püspök vette át a díjat. Ezt követően a résztvevők meghatódva hallgatták Csémy Lajos köszönő szavait, aki a díj névadóját, Pálóczi Czinke Istvánt (egyházunk első püspökét) méltatta, s magáról szerényen csak annyit mondott: a díjat, „*érdemtelenségem alázatával szabad elfogadnom*”.

A Zsinat köszöntötte a hivatalukból leköszönő espereseket és egyházmegyei

„Uram, te szerzel nekünk békeséget, hiszen mindent te tettél, ami velünk történt” (Ézs 26,12).

Október 25-én temettük el A. Kis Béla missziós lelkészt, a Kálvinista Szemle és a Kalvinske hlasy szerkesztőjét. Életét és szolgálatát csakúgy, mint gyors lefolyású betegségének idejét is ez az ézsaiási ige határozta meg. Bibliás ember volt, ha kellett szigorú és kemény „vas-tagnyakú kálvinista”. Egy azon kevesek sorából, akik hűen őrizték a történelmi kálvinizmus értékeit.

Hitünk szerint Béla előrement az ő kegyelmes Megváltójához, aki ezt mondta nekünk: „magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is” (Jn 14,3b). Előrement, de úrt hagyott maga után mind a család, mind a református magyar közösségünk tagjaik szívében.

Béla a dunaszerdahelyi magyar gimnázium után Pozsonyban szerzett közgazdász diplomát, majd 1991 novemberétől lett egyházunk hivatalos lapjának szerkesztője. A komáromi Calvin J. Teológiai Akadémia elvégzése után, 2000-ben lett egyházunk missziós lelkésze. 1990-ben kötött házasságát Deme-ter Luciával.

Közösségi ember volt. Ifjú korától kezdve résztvevője a honismereti kerékpártúrának. Évtizedes kultúrászervező munkája kötötte a Kárpát-medencei magyar klubmozgalomhoz, honismereti, helytörténeti, néprajzi és egyéb művelődéssel

Átadták a Pálóczi Czinke István-díjat Rimaszombatban volt a cikluszáró Zsinat

gondnokokat, megköszönve szolgálatukat, valamint **Antala Éva** nagyölvedi lelkipásztort, egyházunk börtönmissziójának vezetőjét is, ugyanis ő lett az országos börtönmisszió vezetője.

A Zsinat utolsó tanácskozása a református gimnáziumban folytatódott. A zsinati atyák meghallgatták és elfogadták Fazekas László püspök hat évet átfogó, ciklusértékelő püspöki beszámolóját; módosították a közalapi törvényt, amely ezen túl szigorúbb eljárást szabályoz a nem fizetőkkel szemben. A Zsinat nyilatkozatban fejezte ki szolidaritását az erdélyi református testvéreinkkel, az erdélyi Székely Mikó Kollégium újbóli államosítása kapcsán, végül szabályzatot hozott az egyház szerveinek és hivatalainak tulajdonnévi megnevezéséről, hogy a jövőben egységes legyen az egyházközségek,

–megyék és azok szerveinek megnevezése. A VIII. ciklus utolsó ülésén a Zsinat elnökei – Fazekas László püspök és **Fekete Vince** főgondnok – egy-egy emléklapot átadva –, köszönetet mondtak a Zsinat képviselőinek munkájukért. Végeztül **Géresi Róbert** püspökhelyettes és **Porubán Ferenc** főgondnokhelyettes köszönte meg a legfelső törvényhozó testület nevében Fazekas László püspöknek és Fekete Vince főgondnoknak az egyház érdekében végzett odaadó szolgálatát.

Az SZRKE Zsinata ezzel befejezte VIII. ülészetét. Az új összetételű Zsinat első – ünnepi püspök- és főgondnok-beiktató – ülésére 2015. január 17-én, Rimaszombatban kerül sor, amikor is az egyházunk régi-új vezetősége leteszi a következő ciklusra érvényes hivatali esküjét.

–sa–

évszázad alatt fejlődött a mai szintjére mind terjedelemben, mind kül-lemben, mind tartalmában.

Elkötelezett kerékpáros és futó volt. A léleknek, ami a léleké; a szellemnek, ami a szellemé; és a testnek csak azt, ami szükséges. Márciusban jelentkezett nála a testet legyengítő, de a lelkét még erősebbre pallérozó betegség. A mozgás szeretetére utalva mondta magáról: futó ember vagyok. Ez a mondat most átértékelődik... A. Kis Béla testvérünk megfontolt, józan emberként elszenvetted a bajokat, végezte az evangélista munkáját: betöltötte szolgálatát. Ama nemes harcot megharcolta, futását elvégezte, a hitet megtartotta.

Temetésén Fazekas László püspök hirdette a vigasztalás ígét. A kiterjedt baráti és ismerősi kör nevében Tüski Márta, a Hollandiából érkezett lelkipásztor fejezte ki részvétét a gyászolóknak, s a család, a rokonok, a szolgatársak és a református közösségünk nevében Somogyi Alfréd apácaszakállasi lelkipásztor búcsúzott A. Kis Bélától, aki szerkesztői munkája révén, a Kálvinista Szemlén keresztül, egyházunk valamennyi gyülekezetének is missziós lelkésze volt.

Gyászoló szereteteit áldja meg az Úr azzal, hogy valóságként élhetik meg az Úr ígétét: „Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban” (Fil 4,7).

Somogyi Alfréd

A. KIS BÉLA (1964–2014)

foglalkozó műhelyekhez. Széles ismeretségi és baráti köre tisztelte hitét, tudását és elismerte igényes munkáját. Keresztyén konzervatív értékrendje mindig arra indította őt, hogy ne csak elfogadója, hanem átadója is legyen a lelki és szellemi értékeknek: mindannak, amit a moly és a rozsdá meg nem emészthet. Egyházi megbízásai révén folytatta azt, ami egyébként is lételeme volt: ment, hogy emberekkel találkozzon, ismeretségeket kössön, tudósítson, s a maga helyén munkálja az Istenre mutató egységet egyházban és nemzetben egyaránt. Számára ez volt a természetes: az Istentől elfogadott, szeretett szolgálat. S közben olvasott, tanult, művelődött, hogy a betű hatalmával – szerkesztőként – művelhessen. A Kálvinista Szemle az általa jegyzett majd negyed

Előadás-sorozat. A megyercsi gyülekezetben *Nőkről nőknek* címmel havi rendszerességgel előadás-sorozat indult. Október 27-én Fazekas Zsuzsanna komáromi, december 1-jén Szabó Valéria nagymgyeri lelkipásztor tartott előadást. Az alkalmak nyitottak, minden érdeklődő hölgyet szeretettel várnak.

Befejezett felújítás. Befejeződött a 2007-től felújítás alatt álló zempléni műemlék templom belső tere. A 82 ezer eurós ráfordítás után november 2-án újra lehetett istentiszteletet tartani a templomban.

Püspöki meghívás. Ján Hradilnak, a Cseh-szlovák Huszita Egyház püspökének meghívására a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa november 3-i ülését a csehországi Újezd u Brna kisvárosban tartotta a januári ökumenikus istentisztelet programjáról és a következő év alkalmairól.

Műemlékvédelem. November 4-én Komáromban zajlott a Teleki László Alapítvány és egyházunk szervezésében megvalósult műemlékvédelemmel kapcsolatos továbbképzés a három egyházmegye (pozsonyi, komáromi, barsi) lelkipásztorai és presbiterei számára.

Tinihétvége. November 7-e és 9-e közt Jókán szervezte a Firesz – Duna Mente az őszi tinihétvégéjét, ahol abban segítettek a fiatalok a tiniket, hogy rájöjjenek, Istennek mi a terve velük.

Megemlékezés. A komáromi gyülekezet elnöksége (Fazekas Zsuzsanna lelkipásztor, Oláh Ilona, Farkas Gáspár és Fekete Vince gondnokok) november 12-én, születésének 100. évfordulója alkalmából megkoszorúzták Horváth Zsigmond püspök, egykori komáromi lelkipásztor sírját Nemesboriban.

Országos énekvérseny. November 14-én és 15-én került sor az országos énekvérseny döntőjére Rimaszombatban, melyre 25 gyermek jutott tovább az elődöntőkből.

Koreai látogatás. November 10-e és 22-e közt Fazekas László püspök a Koreai Presbiteriánus Egyház meghívásának tett eleget. Ellátogatott az egyház központjába, egyetemére és több gyülekezetbe, három helyen igehirdetéssel szolgált, valamint tanácskozást folytatott a misszióért és az ökumenikus kapcsolatokért felelős igazgatókkal, a szőli egyetem rektorával, néhány tanárával. A látogatást Park Sungkon, missziós lelkipásztor készítette elő.

Médiamisszió. Az SZRKE november 18-tól 20-ig továbbképzőt szervezett Mályiban azok számára, akik egyházunkban a média egyes területein szolgálnak vagy

szertnének szolgálni. A továbbképzésen tizenegy református lelkész vett részt.

Bibliaismereti verseny. November 22-én Martoson zajlott a komáromi egyházmegye bibliaismereti versenye, melyet az alapiskolások számára szerveznek már tizenkét éve. A versenyen tizenhárom gyülekezet 130 gyermeke vett részt.

Generális Konvent. November 24-én és 25-én Mályiban ülésezett a Konvent elnöksége. Szó esett többek közt egy Kárpát-medencei lelkészsegélyezési valamint oktatási alapról, a reformáció 500. évfordulójának megünnepléséről. A tanácskozáson Fekete Vince főgondnok és Fazekas László püspök képviselték egyházunkat.

Egyházak vezetői. November 26-án a szlovákiai keresztyén egyházak legfelsőbb képviselői és a Szlovákiai Zsidó Hitközségek képviselője nyilatkozatban fejezték ki aggodalmukat az ország kedvezőtlen demográfiai helyzetével kapcsolatban.

Csehtestvéreknél látogatóban. November 27-én és 28-án egyházunk Zsinati Elnöksége Molnár Sándor főtanácsos és Molnár Árpád püspöki titkár kíséretében látogatást tett Prágában a Csehtestvér Egyház vezetőségénél. A központi téma a szekularizáció kérdése volt, de szó esett Husz János halálának 600. évfordulójáról való megemlékezésről és a 2016-ban Budapesten megrendezésre kerülő Keresztyének Találkozójáról.

Konfirmandusnap. Az abaúj-tornai egyházmegye november 29-én konfirmandusnapot szervezett Szádalmáson, melyen közel kilencvenen vettek részt.

Egyházmegyei szavalóverseny. November 29-én Pozbán zajlott a barsi egyházmegye szavalóversenye *Hit és haza* címmel.

Izraeli út

2015. március 1-je és 8-a között ismét lehetőség nyílik részt venni egy izraeli kiránduláson. Az idegenvezető Jaroslav Rindoš római katolikus pap, az út lelki részének felelőse pedig Domonkoš Erika, a Kassai Szlovák Református Egyházközség lelkipásztora lesz. Ismét meglátogatjuk azokat a helyeket, amelyek nagy jelentőséggel bírnak az üdvtörténetben. Ár 715 euró és 110 USD.

Közelebbi információkat az alábbi címen és elérhetőségeken lehet szerezni: Erika Domonkošová, Na záhumní 17, 040 15 Košice V., tel.: 055/6841 596, 0903/914 964, 0917/350 174.

e-mail: domonkosovaerika@gmail.com.

Ifjúsági alkalom. November 29-én ifjúsági alkalom zajlott Királyhelmeccen. A találkozó témájául Kálvin János élete szolgált. A fiatalok előadást hallhattak a reformátor életéről, majd vetélkedőn mérhették össze tudásukat.

Megújult templom. November 30-án került sor a II. világháborúban lebombázott nagykálvini református templom felszentelésére, mely alkalmon egyházunk püspöke szolgált igehirdetéssel.

Egyházmegyei közgyűlés. November 30-án Szesztán zajlott az abaúj-tornai egyházmegye őszi közgyűlése, melyen eldöntötték, hogy a Közalap építkezési és egyházépítési keretéhez benyújtott kérelmek közül melyeket támogatják.

A Pátia rádió református műsorai:

December 26-án, 9.05-kor a Világosság karácsonyi kiadásában Mártha Géza esperes, nagyszelmenci lelkipásztor az ünnep üzenetéről szól a hallgatóknak.

Január 4-én, 7.05-kor a tanítványok jutalmáról Vargha Balázs szádalmi lelkipásztor mondja el gondolatait.

Január 18-án, 7.05-kor Nagy Gábor felsőlánci lelkipásztor Zebedeus fiainak kéréséről szól.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: 930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09